

80
LET
PREŠKE
ŠOLE

1931
2011

Medvode
Dom 37
OSEMDESET ...

373.3(497.4Medvode)"1931/2011"

11201313

COBISS c

KNJIŽNICA MEDVODE

... nove šole na „labor
... etkom septembra 1
... končana in pod st
... gradbeni odbor je na predlog šol. u
... klemč, naj se še to leto, da zime, do
... vertikalna izolacija, da se prostor s
... šole pririmi lahko planitev. Napra
... naj se tudi škarna (oporni zid) na
... severovzhodni strani in po mornosi

... kice za ograjo. Treba je bilo tudi tu
... rehati, da je prišla stvar s tek
... kuredili so nato omejen škarn in
... temelje za ograjo na jugovzhodni stran

11201313

80 LET PREŠKE ŠOLE

1931 2011

Občina
Medvode

80 LET PREŠKE ŠOLE

Izdala in založila OŠ Preska

Odgovarja Primož Jurman

Zbrala in uredila Mateja Osredkar

Sodelovali Nika Berčič Terčon, Stanka Jernejc, Primož Jurman, Ksenja Kos, Vojka L. Pipan, Mateja Osredkar, Boris Primožič, Suzana Rožanc

Lektorirala Mateja Osredkar

Fotografije Neža Bukovec, Mateja Curk, Edo Primožič, Jakob Žagar, zasebna zbirka občanov, arhiv šole

V zborniku so objavljeni likovni izdelki Mihe Moharja Salkiča, Kristjana Reša in Ane Škrlin

Oblikoval in za tisk pripravil Boris Primožič

Tisk Tiskarna Januš, Miran Januš, s. p.

Naklada 1000 izvodov

Medvode 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.3(497.4Medvode)"1931/2011"

OSNOVNA šola Preska (Medvode)

[Osemdeset]

80 let preške šole / [zbrala in uredila Mateja Osredkar ;
fotografije Neža Bukovec ... et al.]. - Medvode : OŠ Preska, 2012

ISBN 978-961-269-664-1

1. Osredkar, Mateja, 1978-
261180160

11201313

Kazalo

	Beseda gospoda ravnatelja	6
	Beseda gospoda župana	9
<hr/>		
1	Stara stavba pripoveduje	11
	Šolstvo v Preski pred letom 1931	12
	Gradnja šolske stavbe	15
	Od 2. svetovne vojne do leta 1991	19
	Pouk	21
	Šolski vrt	25
	Šolski okoliš	27
	Knjižnica	27
	Šolske organizacije	28
	Telovadba	28
	Učila	29
	Zdravstveno stanje učencev	29
<hr/>		
2	Spominjamo se	33
	Spomini učenke Cecilije Bečan	34
	Moja rumena šola	36
	Intervju z učiteljico Nado Tičar	40
	Spomini ravnatelja Antona Avsca	43
	Potovanje skozi čas	45
	Stane Vilar	45
	Sten Vilar	47
	Nejc Vilar	50
<hr/>		
3	Šola danes in v prihodnje	53
	Osnovna šola Preska danes	54
	Šola v prihodnje	70
	Vodje preške šole od otvoritve stavbe do danes	75

80 let je minilo, kaj sedaj

Poletje in prvi septembrski dnevi leta 1931 so bili za medvoške šolnike in učence neznansko napeti in stresni, saj so bili v pričakovanju začetka pouka v novozgrajeni šolski stavbi.

Šolsko poslopje, prava lepotica, tako učeno resna, brez dramatičnih linij, a v skladu s pedagogiko enostavna in logično snovana, je bilo umeščeno tja na preški rob. Ob cerkvi in župnišču je zraslo in potrebnost in želja takrat že močno razvijajočih se Medvod, vse bolj pomembnega kraja na sotočju dveh rek. Razvoj industrije, odlične prometne povezave, osrednjeslovenska lega, turizem in še kaj je pomenilo drastičen porast prebivalstva ter posledično potrebo po veliki, »pravi« šoli. S tem so Medvode dobile tudi na šolskem polju dokaz, da iz zaspanega provincialnega kraja postajajo sodobno industrijsko središče, ki pa ga je vedno, in tako je še danes, plemenitilo kmetijsko zaledje.

Lokacija samega poslopja ne bi mogla biti boljša; s svojo pojavnostjo še danes daje pečat širši medvoški veduti. Tako neizogojna je. A pot do njene izgradnje ni bila lahka – le nekaterim posameznikom in pedagoškim vizionarjem gre zahvala, da so jo v tistih kriznih predvojnih časih sploh zgradili. Je kot ikona medvoškega šolstva, saj so se v njenih učilnicah v letih pred in po drugi svetovni vojni z osnovami znanja seznanjale generacije Medvoščanov. Tu so se prvič srečali z matematičnimi problemi, se navduševali nad fizikalnimi izzivi, trli orehe slovenske slovnice. Težave jim je delala angleška slovnica, kemija je bila nekaj novega ... Večina jih je tu spoznala svoje potenciale in se odločila za poklic in delo, ki ga je nato opravljala celo življenje. Pri tem seveda ne gre prezreti dela pedagoškega kadra, vtakanega v vsakega učenca, ki je v preteklih osemdesetih letih vstopil skozi velika masivna vrata naše hiše. Brez tega bi bile stene stavbe le hladen betonski kolos, brez otroškega smeha, igre, brez kričanja in joka, le ogromen kompleks brez življenja.

Pa se na njenih hodnikih niso podili samo otroci, v učilnicah niso dvigovali glasu le učitelji – med drugo svetovno vojno je za nekaj časa postala celo vojaška postojanka in namesto nežnih otroških nožic so po stopnicah odmevali težki, okovani vojaški škornji.

Danes, po osemdesetih letih, je na mestu razmislek o tem, kakšna – če sploh – bo ta naša priletna gospa recimo čez osemdeset let. Zanimivo, tudi danes, osemdeset let po njeni zgraditvi, je, kot je bila takrat, kriza. Menda je čez osemdeset let ne bo več. Ali pač? Dejstvo pa je, da v krizi ljudje najdejo nekaj več, poiščejo dodatno motivacijo, ne odstopijo tako zlahka od zastavljenega cilja. Tako je storil leta 1931 Alojz Kržišnik – brez njegove trme ne bi bilo stavbe, tako bo morda leta 2091 ravnal tisti, ki bo šoli načeljeval takrat. Verjetno bo takrat možno znanje pridobivati na kakšen nov, zaenkrat še rahlo utopičen način – morda na daljavo, s prenosom misli ali kako drugače –, kljub temu pa v to, da kljub sodobni tehniki in tehnologiji šola bo, ne kaže dvomiti. Bo. Ljudje smo (zaenkrat še) družbena bitja, skupinska dinamika razreda ali skupine pa je nujna za razvoj posameznika, grajenje odnosov in delovanje družbe.

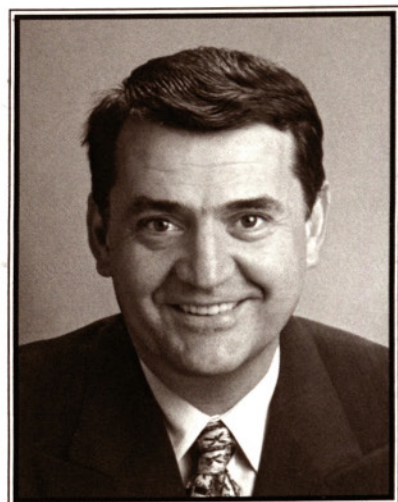
Žal dvomim, da bo konec stoletja stara šolska stavba še stala. Če je ustrezala času, v katerem je bila zgrajena in je svojo nalogo izpolnjevala do danes, skoraj stoletje po tem, menim, da za standarde prihodnosti ne bo več primerna. Verjetno jo bo nadomestil moderno zasnovan objekt, ki bo izpolnjeval vse sodobne standarde – od ekoloških, nizkoenergijskih, do učencem in učiteljem prijaznih prostorov.

V zgodovinski časovnici je vsakemu namenjen svoj del zgodovine. Novo nasledi staro, to živi, zablesti, doseže vrhunec in se v določenem trenutku umakne novemu. Brez predhodnika zgodovina tistega, ki utrjuje pot nasledniku, ni možna. Tudi v primeru naše šole bo tako prišel čas, ko se bo poslovila. A spomin nanjo in velika zahvala vsem tistim, ki so soustvarjali njeno zgodovino, bo ostal.

Srečno, stara gospa, še na mnogo let in hvala, ker si (bila) naš pedagoški dom.

Primož Jurman, univ. dipl. soc.,
ravnatelj OŠ Preska

OB 80-LETNICI OSNOVNE ŠOLE PRESKA

Osemdeset je sicer častitljivo in spoštovanja vredno število let, a kljub vsemu ne predstavlja tako zelo oddaljenega časa, saj se ga spominja še marsikdo od tistih živečih, ki so prvič prestopili prag takrat nove šolske stavbe, za tisti čas mogočne zgradbe na vrhu »šolskega« klanca na robu vasi, ki se je videla daleč naokoli in na katero so bili tako ponosni.

Kot otrok sem jo lahko vsak dan opazoval z domačega dvorišča. Takšne slike človeku ostanejo v spominu, pa tudi dogodki, povezani z učenjem, s pridobivanjem znanja, prvimi tipajočimi koraki izven domačega dvorišča, z novimi prijatelji, sošolci. Spomini z leti sicer bledijo, ostanejo pa predvsem tisti pozitivni, saj so to spomini na brezbrizno otroštvo, na mladost, polno razigranosti, pričakovanj ter novih spoznanj. Naše življenje namreč niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili.

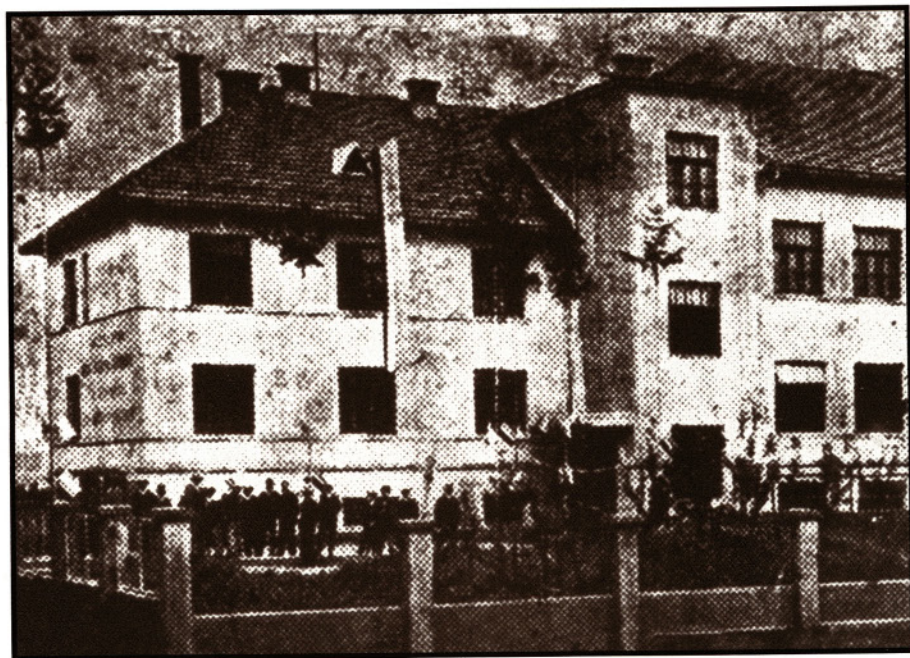
Ob razmišljanju o častitljivi starosti, o okroglem jubileju, ki ga obhaja preška šola, se spomnim tudi dejstva, da izobraževanje žal še vedno ni omogočeno vsem otrokom sveta. Tudi pri nas nekoč, še ne tako davno nazaj, šolanje ni bilo obvezno, ampak bolj privilegij premožnih. Čas je prinesel velike spremembe ter napredek in seveda je v današnjih časih osnovnošolsko in tudi nadaljnje izobraževanje samoumevno in potrebno. Zavedati se moramo, da le izobraženi ljudje omogočajo gospodarski napredek, razvoj in blaginjo.

Ob osemdesetletnici Osnovne šole Preska želim vsem, ki smo jo, ki jo in jo še bodo obiskovali, da bi imeli nanjo vedno le lepe spomine.

Stanislav Žagar,
župan Občine Medvode in
nekdanji učenec OŠ Preska

v. zgradba nove šole na katoliški
bila torej rešitkom septembra 190
urovni stavba končana in pod strok
dbeni odbor je na predlog sol. upr
nit, naj se je to rešo, ne me dovr
tikalna izolacija, da se prostor sko
e po
se
erov
pe
dov

STARA STAVBA PRIPOVEDUJE ...

ponovno drevanje šolskega upr
leže šole 18. nov. 30. K sreči je bi
vreme - po dolgi dnevni dobi -

Apravo
ljma
rnosti
3. Stav
Starbo
lavce

ŠOLSTVO V PRESKI PRED LETOM 1931

Marija Terezija je leta 1774 uvedla obvezno šolanje za dečke in deklice med 6. in 12. letom starosti. Od takrat je izobrazba kljub velikim težavam začela počasi, a vztrajno pridobivati na pomembnosti. Tudi razvoju šolstva v Preski ni bilo prizanešeno. Ob pregledu zgodovine le-tega bo to moč tudi opaziti.

Prva težnja po šoli v Preski se je pojavila leta 1815, ko je avstrijska uprava zahtevala, da mora vsaka fara ustanoviti šolo. A revnejšega ljudstva to ni zanimalo, premožnejši pa so svoje otroke po znanje pošiljali v sosednje fare.

Prvi začetki šolstva v Medvodah tako segajo v leto 1835, ko je pričel s poučevanjem otrok posestnik Anton Jarc, ki je otroke učil pisanja in branja. Kasneje je pouk prevzel duhovnik Jožef Lombergar. Sprva je pouk potekal v cerkvi, z dozidavo župnišča pa v njegovih prostorih. Leta 1856 je nastopil službo tudi prvi pravi učitelj Anton Ozimek.

Silovit požar, ki je leta 1865 zajel Presko, je upepelil večji del vasi. Pogoreli mežnariji so nadzidali eno nadstropje. V njem so uredili učilnico in dve sobici za učitelja. Šolsko stavbo so dokončali v dveh letih. Vpisali so jo v zemljiško knjigo na ime »Ortschule« – krajevna šola.

Leta 1895 je stavbo poškodoval potres, ki je močno razrahljal zidovje. Večina krajanov

se je zavzemala za izgradnjo nove šole na »Labornici«. Ta načrt pa sta preprečila dva premožnejša Medvoščana, zato so zrahljano šolsko poslopje samo popravili in utrdili z močnimi vezmi.

Število otrok je naraščalo in preseгло enorazrednico (obiskovalo jo je več kot 120 otrok), zato so leta 1900 adaptirali pritličje šolske stavbe in pridobili še eno učilnico z nižjo in višjo skupino ter ponavljalno šolo.

Leta 1912 je šolska oblast zahtevala zidavo novega šolskega poslopja. Župan se je s tem strinjal, župnik Janez Brence pa je negativno vplival na občinske odbornike z izjavo, da je stavba še dobra in naj se z gradnjo počaka. Dve leti kasneje je krajevni svet sklenil, da se sezida nova štirirazredna šola. Preden so začeli z gradnjo, je izbruhnila prva svetovna vojna.

Vodstvo šole je leta 1922 pospešilo akcijo za gradnjo nove šolske stavbe. Število otrok je stalno naraščalo (v prvem razredu jih je bilo več kot sto), poučevanje v tako številčnih razredih je bilo za učitelja prenaporno, tudi učni uspeh je bil slabši, učnih sob za posamezne razrede pa je vse bolj primanjkovalo. Svojo službo zato nastopi nova učiteljica Amalija Marinko.

Amalija Marinko (zasebna zbirka)

Krajevni šolski svet je sklenil, da začnejo zbirati sredstva za novo šolo. Temu je nasprotoval občinski svet.

Zaradi nevzdržnih razmer je šolski nadzornik podal pobudo za komisijski ogled šole, kjer so bili prisotni tudi člani občinskega sveta. Komisija je zagrozila z zaprtjem šole, zato so občinski svetniki še isti dan izbrali prostor za novo šolo. V ta namen so določili travnik pod vasjo. Žal pa je delegat Ministrstva za finance na pritožbo papirnice v Goričanah črtal sredstva za novo šolo. Župan je zato izdal odlok o varčevanju pri šolskih izdatkih, ki je določal, naj se gradnja šolske stavbe zaradi gospodarske krize preloži.

Pogled na staro preško cerkev z okolico

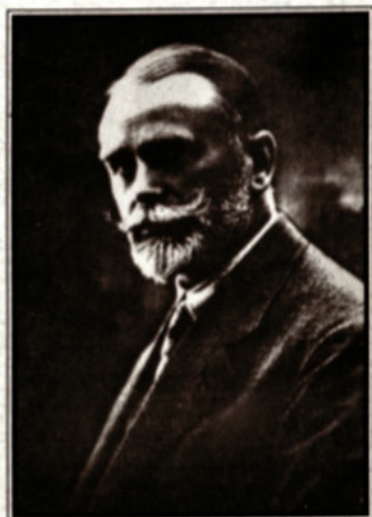
GRADNJA ŠOLSKE STAVBE

Marca 1928 je občinski predsednik z odlokom pozval krajevni šolski odbor, naj kupi primerno zemljišče za šolo in zaprosi za komisijski ogled. Zemljišč pa takrat ni bilo lahko kupiti, ker ljudje niso hoteli prodati zemlje. Končno so našli nekaj lokacij. Komisija se je po ogledu le-teh odločila za parcelo na »Labornici«.

Osnutek za stavbo je izdelal oblastni odbor. Po večkratnem posredovanju nadučitelja Alojzija Kržišnika je gradbena direkcija z nekaj popravki potrdila osnutek. Izglasovali so izgradnjo šestrazrednice namesto štirirazrednice.

Osnovan je bil gradbeni odbor, ki so ga sestavljali župan, šolski upravitelj, župnik in sedem krajanov šolskega okoliša. Odbor je izbral izvajalce za zidarska, tesarska, krovska, pečarska, pleskarska, električna dela. Zavrnilo so napeljavo centralne kurjave ter sklenili, da bodo za ogrevanje uporabljali lončene peči. Izjava dr. Živka Lapajnetja, zdravstvenega inšpektorja, da telovadnica ni potrebna, ker ni higienično telovaditi v zaprtem prostoru, je vplivala na gradbeni odbor, da je zavrnil izgradnjo le-te.

*Alojz Kržišnik (Šolska kronika
1930/31)*

Risba nove šole

Žrtve našega ljudstva za izobrazbo

Naše ljudstvo hrepenti po izobrazbi in zanjo tudi izredno veliko žrtvuje. To nam glasno priča stotine ljudskoizobraževalnih društev, prosvetnih domov in množice monumentalnih šolskih zgradb po kmetijskih vaseh, s kakršnimi se ne morejo niti od daleč ponašati mesta, ki sicer tako rada trkajo na svojo »naprednost«. Kljub hudi gospodarski krizi, ki jo preživlja zadnjih 10 let naš narod, je bila vendarle še po vojni zgrajena cela vrsta krasnih šolskih poslopij (n. pr. v Senovem itd.), gradijo pa še nepristano nova. Slika na levi nam kaže načrt nove šole v Preski pri Medvodah (izdelal ga je tehnični biro »Tehna« v Ljubljani), ki bo še letos dograjena; spodnja slika nam pa kaže polaganje in blagoslovitev temeljnega kamna za veliko novo šolo v O. v. Mariji v Polju.

V februarju 1930 so delavci zidarskega mojstra Zupana začeli z izkopavanjem zemlje na stavbišču. Teren zemljišča je bil proti severu pod naklonom, zato ni bi bilo treba veliko kopanja. Kletni prostori so bili proti severu zgrajeni v celoti nad zemljo. Tudi na zahodni strani niso temeljili globoko, ker so naleteli na živo skalo. Temelje so hitro zabetonirali, zidava je potekala počasneje.

Šolsko stavbo so konec avgusta 1930 pokrili. Sezidali so še notranje prečne zidove, izolirali temelje, uredili zunanost stavbe in prostor okrog nje.

Dokončano šolsko poslopje je bilo zgrajeno iz dveh traktov. V prvem je bilo stanovanje šolskega upravitelja ter tri sobe za ostale učitelje s skupno kuhinjo in manjša čitalnica. V drugem traktu so bile štiri učilnice, zbornica, soba za učila in stranišča. V kleti je bila šolska delavnica, gospodinjstva šola s kuhinjo ter stanovanje šolskega sluga. Vhod v šolski del je bil s ceste s posebne ploščadi, učitelji pa so vstopali v stanovanja skozi poseben vhod.

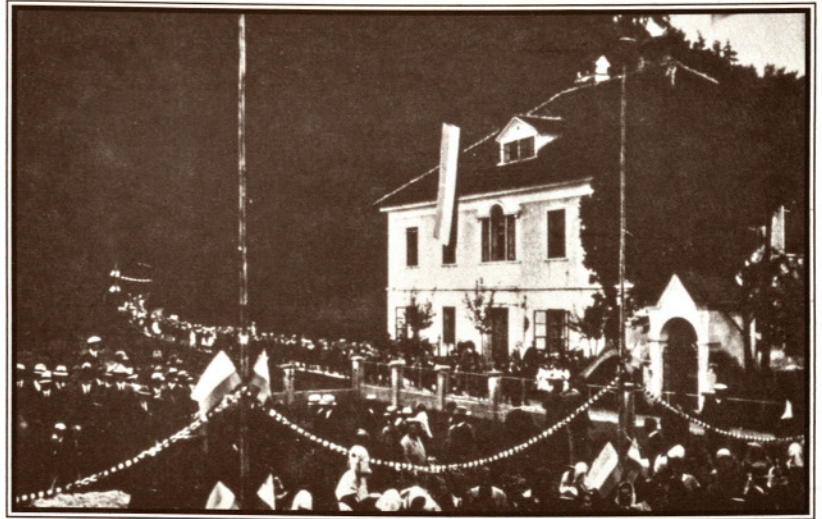

Nova šolska stavba

Slavnostna otvoritev nove šolske stavbe je bila v nedeljo, 13. 9. 1931. O dogodku v šolski kroniki piše naslednje: »Notranji prostori so bili osnaženi, zunanost okrašena.

*Slovesna otvoritev nove šolske stavbe
(Šolska kronika 1930/31)*

*Župan Šušteršič med pozdravljanjem gostov in občinstva
(Šolska kronika 1930/31)*

SLOVESNA BLAGOSLOVITEV IN OTVORITEV

nove narodne šole v Preski se bo vršila v nedeljo 13. septembra 1931.

SPORED:

Dopoldne ob 10. uri sv. maša. Po sv. maši sprevod k novemu šolskemu poslopju. Blagoslovitev, nagovori etc. Popoldne ob 3. uri bo v Društvenem domu slavnostna decija

AKADEMIJA

1. Petje triglasnega šolskega zbora: Oj lepo je res na očeh! Zvečer, Moj očko,
2. K. Kraljevič Vladarja N. Vel. Kralja Aleksandra, Deklamacija.
3. Zvezdnice, Nestop s petjem.
4. Solanje vil.
5. Kralja Petra garda, Telovadni nastop dečkov s petjem.

GRUDICA, igra s petjem v 4 dejanjih s predigro.

OSEBE:

Opa, posebnik kate ob gospi Peta Sežo Zarka Saviro Zarka Delek Vekla zapeljiv (Albaner) Njegov očevec	Gostovalec detete dekabe Njegov očevec Gostovalec otroci Iva mamo Dva otarca Dva mladenčca Gari Vek zapeljiv	petki *)
---	---	-------------

Vatoprina: Sedež 1. vrste in balkon, sed. 6 Din, sedež 2. vrste 0 Din, stolice 4 Din, otroci 2 Din.

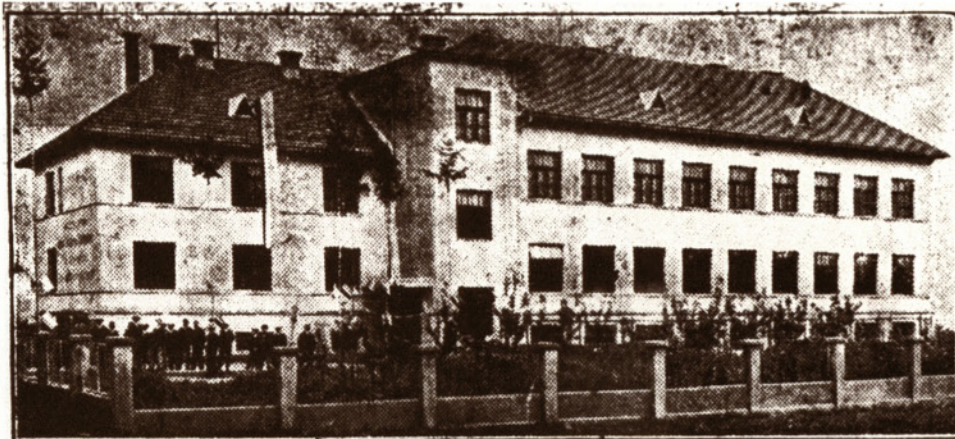
Predgovorje vsaj v 1. deli. / Šolski in prirediteljski odbor, predloži se moravski, ne bo Vek zapeljiv

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR IN UČITELJSTVO

Dan pred otvoritvijo je silno deževalo, na dan otvoritve pa je bilo najlepše vreme. Po sveti maši ob pol 10. uri dopoldne je sledil sprevod k novemu šolskemu poslopju. Sledil je blagoslov in nagovori. Popoldne ob 15.00 pa je bila v Društvenem domu slavnostna akademija. Šolski upravitelj Kržišnik in učiteljica Amalija Marinko sta se vse počitnice trudila z otroki, da je bila prireditev prvovrstna. Zaigrali so 4-dejanko Grudica s predigro.«

O tem dogodku so poročali tudi tedanji časniki Jutro, Slovenec, Domoljub.

Naši prosvetni domovi.

(Jutro)

Narodna šola v Preski (Medvode).

Dne 13. septembra t. l. je bilo slovesno otvorjeno novozgrajeno šolsko poslopje v Preski pri Medvodah. Šola stoji na vzvišeni, prostorni terasi poleg vasi in naravnost dominira nad Savsko in Sorško dolino. Odmaknjena je od prometnih cest, železnice in tovarn, tako da je ne doseže ne prah in ne dim. Iz šole je krasen razgled preko prijazne doline na zasnežene Karavanke in Kamniške planine, na jugu pa se vzdigujejo z gozdi zaraščena pobočja Polhograjskih Dolomitov.

Stavba ima šolski in stanovanjski trakt, v katerega vodi poseben vhod z malo verando. V poslopju je v prizemlju šolska delavnica, gospodinjska šola s prostorno kuhinjo, učilnico in shrambo. V gospodinjski šoli je tudi krušna peč. Dalje je tu manjše stanovanje za šolskega slugo, stranišča, kopalnica, pralnica, drvarnice za šolo, upravitelja in učiteljstvo ter klet.

V visokem pritličju so v šolskem traktu tri prostorene učilnice, soba za učila ter upraviteljeva pisarna, ločena, higienska stranišča na izplakovanje. V stanovanjskem traktu je upraviteljevo stanovanje s tremi sobami, kuhinjo in pritliklinami.

V prvem nadstropju so istotako 3 šolske sobe, zbornica in stranišča, v levem traktu pa stanovanjske sobe za učiteljstvo

s kuhinjo in pritliklinami. Tudi šolsko podstrešje je popolnoma ločeno od stanovanjskega. Vsakdo občuduje smotreno razvrstitev prostorov, kolavdacijska komisija je označila stavbo kot vzorno šolo.

Vrt je ograjen z ličnimi betonskimi stebrički in žično mrežo. Urejen je nadvse praktično po načrtu nadzornika za šolske vrtove tov. A. Skulja. Pred stanovanjskim delom bo majhen park s pritličnim drevjem in vrtnicami, na vzhodni strani je zelo prostorno igrišče in telovadišče, na južni pa sadni vrt s čebelnjakom in zelenjadni vrt z drevesnico, toplo gredo, kompostno jamo in vodovodom, s katerim je tudi celo poslopje oskrbljeno. V šolo je napeljana tudi električna razsvetljava.

Na šoli je napis: »Jugosloven bodi vedno zaveden, da domovine sin bodeš vreden!«

Stavba je proračunana na 1.124.000 D:n. Občina šteje 2855 prebivalcev. Šolo obiskuje 234 otrok. Prebivalstvo skoro ne bo občutilo preobremenitve, ker prispevajo največ tovarne Upravitelj šole, na katerem je sloanelo vse delo za novo stavbo, je tov. Alojzij Kržišnik.

Vsa hvala in priznanje zavednemu in požitvovalnemu občinskemu in krajevnemu šolskemu odboru, ki se nista strašila žrtev za novi prosvetni hram.

OD 2. SVETOVNE VOJNE DO LETA 1991

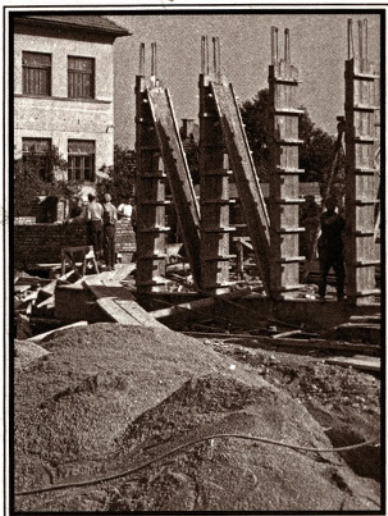
Leta 1943 so ukinili pouk, šolo je zasedla nemška vojska. Otroci so ostali doma. Mnogo šolskega inventarja je uničil vodja šole, ostalo pa nemški vojaki.

Po preoblikovanju sedemletke v osemletno osnovno šolo in nižjo gimnazijo v šolskem letu 1950/51 je bila šolska stavba premajhna za vse učence. V njej je gostovala še glasbena šola. Zato so leta 1953 začeli razmišljati o gradnji nove stavbe za nižjo gimnazijo. V letu 1958 pa je republiški svet za gospodarstvo izdal mnenje, da bi bilo bolje, če bi se povečala že obstoječa šola v Preski, saj se je obetala reforma šole. Idejni načrt so potrdili leta 1959, začela se je zbiralna akcija sredstev za zidavo. Najbolj so se izkazali domačini, saj so zbrali pol milijona v denarju in lesu.

Pogled na šolsko stavbo iz leta 1958 (foto Edo Primožič)

Gradnja novega trakta se je začela leta 1961 in spomladi naslednjega leta je bila šola pokrita.

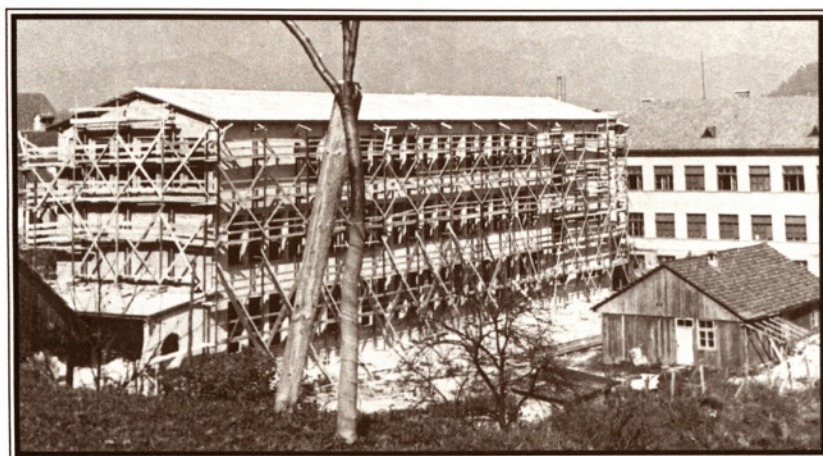
Začetek gradbenih del

Stavbo so še izolirali, nato pa so se dela zaradi pomanjkanja denarja ustavila. Nadaljevala so se šele leta 1963. Ko je bila stavba gotova, je imela enajst učilnic s prostorom za trideset učencev, knjižnico, kabinete, pisarno z zbornico, fotografsko temnico, pionirsko sobo ter stanovanje za hišnika. Novi trakt je bil z zastekljenim veznim hodnikom povezan s staro šolsko stavbo.

Odprtje novega dela šole je bilo 17. maja 1964.

Hkrati z gradnjo novega dela šole je potekala tudi prenova starega. Prenovili so pritličje in nadstropje, napeljali centralno kurjavo, obnovili kletne prostore in v njih uredili učno kuhinjo, delavnico, hodnik in manjši prostor. Napeljali so vodovod.

Nadaljevanje in zaključek gradnje (fotodokumentacija OŠ Preska)

Leta 1975 so se iz učiteljskih prostorov izselili učitelji. Šola je pridobila štiri učilnice za oddelke podaljšanega bivanja, garderobo in sanitarije. Gradnja šolske telovadnice se je začela šele leta 1974 in se v dveh letih končala. Otvoritev je bila 22. novembra leta 1976.

POUK

Od leta 1874 do 1890 se je vsako šolsko leto začelo in končalo s sveto mašo. K pouku so otroci prihajali le v zimskem času, od novembra do konca marca, ostale mesece pa so ostali doma in pomagali na kmetiji. Pred razdelitvijo šolskih spričeval, ki se jim je reklo šolska naznanila, pa so morali učenci opraviti preverjanje znanja iz vseh predmetov in krščanskega nauka. Po letu 1890 so preverjanje znanja umaknili, tako so ob koncu šolskega leta učenci po zahvalni maši le še prejeli šolska naznanila. Učenci so bili ocenjevani iz nrvnosti, pridnosti, veroznanstva, slovenskega in nemškega jezika (pri obeh se je ocenjevalo več stvari: branje, slovnico ter pravopis in spisje), sledila je ocena iz računstva in oblikoslovja, zemljepisa in zgodovine, pisanja, risanja, petja, dečki so dobili še oceno iz telovadbe ter kmetijstva, dekleta iz ženskih ročnih del. Ocena 1 je takrat pomenila najboljši dosežek in ocena 5 najslabšega.

Šolsko naznanilo.

Stanka Jernejc

raja dne 12. novembra 1904 v Preski na Razvoju

učenci I razreda vsaj modelka, učilce je takole:

Četrtletje	I	II	III	IV
Nravnost	5	5	5	5
Pridnost	5	5	5	5
Veroznanstvo	5	5	5	5
Slovenski jezik	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Nemški jezik	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Računstvo in oblikoslovje	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Priradostanstvo	5	5	5	5
Zemljepis in zgodovina	5	5	5	5
Pisanje	5	5	5	5
Risanje	5	5	5	5
Petja	5	5	5	5
Telovadba	5	5	5	5
Ženska ročna dela	5	5	5	5
Zamijeni predmeti	5	5	5	5
Datum izdaje	12. 11. 1904	12. 11. 1904	12. 11. 1904	12. 11. 1904

Učenci so se spoznali s prvo vrsto razreda.

Šolsko naznanilo iz leta 1891

Podpis voditeljice ali njihovega učitelja

Stanka Jernejc

Šolski voditelj

Prejeli rodov.

Ime	1	2	3	4	5
Nravnost					
Pridnost					
Veroznanstvo					
Slovenski jezik					
Nemški jezik					
Računstvo in oblikoslovje					
Priradostanstvo					
Zemljepis in zgodovina					
Pisanje					
Risanje					
Petja					
Telovadba					
Ženska ročna dela					

Šolsko naznanilo iz leta 1904 (Vir: Stanka Jernejc, Razvoj šolstva v Medvodah)

Izpušnica.

Stanka Jernejc

raja dne 25. januarja 1904 v Preski na Razvoju

učenci I razreda vsaj modelka, učilce je takole:

Četrtletje	I	II	III	IV
Nravnost	5	5	5	5
Pridnost	5	5	5	5
Veroznanstvo	5	5	5	5
Slovenskega jezika	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Nemškega jezika	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Računstva in oblikoslovja	Branje	5	5	5
	Slovnica	5	5	5
Priradostanstvo	5	5	5	5
Zemljepis in zgodovina	5	5	5	5
Pisanje	5	5	5	5
Risanje	5	5	5	5
Petja	5	5	5	5
Telovadba	5	5	5	5
Ženskih ročnih del	5	5	5	5
Znanih ročnih del	5	5	5	5
Znanih ročnih del	5	5	5	5

Učenci so se spoznali s prvo vrsto razreda.

Šolsko naznanilo iz leta 1891

Podpis voditeljice ali njihovega učitelja

Stanka Jernejc

Šolski voditelj

Prejeli rodov.

Ime	1	2	3	4	5
Nravnost					
Pridnost					
Veroznanstvo					
Slovenski jezik					
Nemški jezik					
Računstvo in oblikoslovje					
Priradostanstvo					
Zemljepis in zgodovina					
Pisanje					
Risanje					
Petja					
Telovadba					
Ženska ročna dela					

Izpušnica iz leta 1904 (Vir: Stanka Jernejc, Razvoj šolstva v Medvodah)

Leta 1920 sta bili z novim šolskim zakonom uvedeni splošna in obvezna osemletna oz. štiriletna osnovna in štiriletna višja narodna šola. Višja narodna šola na podeželju ponavadi ni imela rednega sedmega in osmega razreda – večina mladih se je tako šolala le šest let.

V prostorih gospodinjske šole se je začel kmetijsko-gospodinjski tečaj, v katerega je bilo vključenih osemnajst udeleženk. Trajal je tri mesece, zaključil pa se je z razstavo izdelkov in s pogostitvijo.

Udeleženke gospodinjskega tečaja, v sredini Amalija Marinko (zasebna zbirka)

Na pobudo šolskega upravitelja so ustanovili tudi dveletno kmetijsko nadaljevalno šolo. Pouk je potekal v zimskem času, dvakrat tedensko v večernih urah. Obiskovalo ga je 32 moških in fantov. Poučevali so jih nadučitelj Alojzij Kržišnik, župnik Valentin Oblak in učiteljica Amalija Marinko.

Alojz Kržišnik (levo spodaj), Amalija Marinko (na sredini) in Valentin Oblak (desno spodaj) z učenci (zasebna zbirka)

Med 1. svetovno vojno so učenci sodelovali pri vojni oskrbi. Deklice so pletle volnene izdelke za vojake, denar za volno so zbirali po hišah. V šolo so prinašali slamo in spleтали preproge za vojake v strelnskih jarkih. Nabirali so jagode in robidove liste za čaj ter zbirali vse kovine z izjemo železa. Vsaka šola je morala napraviti vojni kotichek, ki je zavzel pritličje šolskega prostora. Posledično so imeli otroci pouk le v eni učilnici, zato je v šolo prihajal vsak dan le po en razred. Kasneje je vojaška uprava zasedla vse učilnice in šolsko leto se je predčasno zaključilo.

Med 1. svetovno vojno se je obisk pouka zmanjšal, saj so morali otroci pomagati pri domačih opravilih. V drugem razredu je tako pouk obiskovala le polovica učencev. Okrajni šolski svet je z odlokom odločil, da je delo neopravičen razlog za šolske zamude. Obisk je bil odtlej bolj reden.

Po 1. svetovni vojni je narodna vlada v Ljubljani zaradi novih razmer spremenila predmetnik. V šole so uvedli nove učne predmete: kmetijsko-prirodosnanski pouk, rokotvorni pouk za dečke ter pouk srbohrvaščine. Vsi učitelji so se morali do leta 1921 naučiti brati in pisati v cirilici.

V šolskem letu 1933/34 je predmetnik obsegal vedenje, veronauk z moralnim poukom, narodni jezik (slovenski in srbohrvaški), računstvo in mersko oblikoslovje, poznavanje prirode, praktična gospodinjska znanja, higieno, ročna dela, risanje, lepomisje, petje ter telovadbo po sokolskem sistemu.

- 12 -

Šest razredna osnovna šola v Preski

Razr. 6. odd. Obiskuje ta razr. (odd., uč. atp.) 27

Šolsko leto 1935/36. Ponavlja

Izkaz
o šolskem napredku
v 7. letu.

Predmeti	Polletje		Letni soprah	Pojdit starij, odti siti, nastanovnik
	I	II		
Victorie	5	5		I. Bračni štravc.
Podrnat	5	5		
Vernak	5	5		
Čitanje	5	5		
Pisatelj	5	5		
Učni zad.	5	5		
Šolskovaščina	5	5		
Razgovorje in naravni, čilinski	5	5		
Naravni nauk in domoznana	5	5		
Zemljepis in zgodovina	4,4	5-5		
Priloga in prirodoslovje	5	5		II. Bračni štravc.
Številski	5	5		
Merje	5	5		
Tekmovalni	5	5		
Ročna dela	5	5		
Dobitke ročne dela	5	5		
Ne- obsegani predmeti	5	5		
Znanje učilka poiz. šolskega	5	5		
Število nastojnih	5	5	3	
Šolski splošni	5	5	3	
Skupaj 257 26 286				

Za prestop v višji razred (odličnik, učno stopnjo) se spopobava
Kaušičevič, Valjaničeva

Spričevalo o dokončanem drugem razredu višje narodne šole; šolsko leto 1935/36 (zasebna zbirka)

Učenci šestega razreda višje narodne šole z Alojzijem Kržišnikom (spredaj, peti z leve) s soprogo (spredaj, četrta z leve) in župnikom Valentinom Oblakom (spredaj, šesti z leve) v šolskem letu 1934/35 (zasebna zbirka)

Maja 1941 je bil ukinjen pouk v slovenščini. Slovenske učitelje so odpustili, na njihovo mesto pa zaposlili nemške učitelje pod vodstvom Arnolda Schwartza. V vseh šestih razredih je pouk potekal v nemškem jeziku. Učiteljem je bilo strogo prepovedano z učenci spregovoriti slovensko. Zaradi kaznovanja in celo pretepanja otrok, ki se niso hoteli ukloniti zahtevam učiteljev, je bil obisk pouka zelo zmanjšan, učni uspeh zelo slab, otroci se v nemščini niso naučili niti brati.

Ko so šolo zasedli nemški vojaki, so otroci ostali doma. Pouk se je izvajal tajno, na domovih nekaterih Medvoščanov (Ana Meden, Franja Hlebec - Šušteršič, Alojzij Kržišnik, gospa Recbach), kar je bilo strogo prepovedano, zato so morali biti učitelji zelo previdni; po pouku so otroke razdelili v manjše skupine in jih postopno spuščali domov, da zbiranje ni bilo tako očitno. V takšni obliki se je pouk nadaljeval do konca vojne.

Leta 1945 se je ponovno začel vpis otrok, in sicer le v prvi in drugi razred. Kasneje so s poukom začeli še v tretjem in četrtem razredu. Predmetnik je obsegal vedenje, slovenski jezik, srbohrvatski jezik, zgodovino in zemljepis, prirodoznanstvo, računstvo z osnovami geometrije, kemijo, fiziko, risanje, petje, telovadbo, lepopisje in verouk.

Leta 1947 so ustanovili sedemletko, v šolskem letu 1950/51 pa osemletko, sestavljeno iz osnovne šole in nižje gimnazije. Po drugi svetovni vojni iz predmetnika izpade verouk, ostali predmeti ostanejo enaki.

Leta 1958 sta se po šolski reformi osnovna šola in nižja gimnazija združili v enotno osemletno osnovno šolo. Z reformo se v nižje razrede uvede nov učni predmet, in sicer spoznavanje narave in družbe, ki se je v četrtem razredu ločil na dva samostojna učna predmeta. Na višji stopnji se kot obvezen predmet uvede tehnični pouk. Dvakrat letno so učenci prejeli izkaze o uspehu in vedenju.

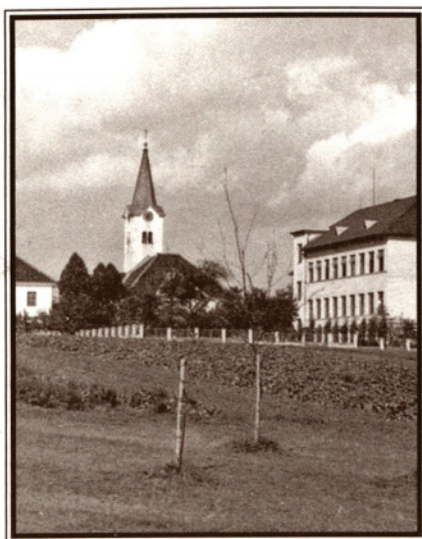
Predmetni učitelji nižje gimnazije Preska leta 1955/56 (Vir: Stanka Jernejc, Razvoj šolstva v Medvodah)

V šolskem letu 1990/91 se zaradi političnih sprememb spremeni tudi nazivanje učiteljic in učiteljev. Učenci učiteljic in učiteljev ne kličejo več tovarišica in tovariš, pač pa gospa učiteljica in gospod učitelj. Junija 1992 se Osnovna šola heroja Franca Bukovca preimenuje v Osnovno šolo Preska, Podružnična osnovna šola Avgusta Barleta v Podružnično osnovno šolo Sora in Podružnična osnovna šola Janeza Kalana v Podružnično osnovno šolo Topol.

ŠOLSKI VRT

Meseca marca leta 1912 je cesarsko-kraljevski šolski svet odločil, da je važen del šolskega dela tudi skrb za šolski vrt. Obsegati je moral sadovnjak in drevesnico, ki je bila hkrati tudi zelenjavni vrt. Sadovnjak je moral biti vzoren in lepo oskrbovan, vsako leto je bilo potrebno zasaditi en letnik drevesc. Ob robovih so gojili cvetlice in razno jagodičevje.

Ko je bila leta 1931 zgrajena nova šola, je bilo potrebno urediti tudi šolski vrt. Krajni šolski odbor je skrb zanj prepustil šolskemu upravitelju Alojziju Kržišniku. Četrtno šolskega vrta so že prvo pomlad zasadili z mladimi drevesi, ob novi šolski stavbi so oblikovali grede in park in nasadili sadno drevje. Posebne vrste je vzgojil sam šolski upravitelj. Postavili so tudi čebelnjak za dvanajst panjev ter posadili trajnice. Napeljali so vodovod, uredili toplo gredo in betonsko jamo za kompost. Zaradi vzorne ureditve in vzdrževanja novega vrta je šolski upravitelj dobil nagrado v višini šeststo dinarjev, ki jo je namenil za nadaljnje urejanje vrta. Izredno huda zima pa je uničila več kot sto dreves, mnoga pa poškodovala.

Pogled na šolo in šolski vrt, v ozadju cerkev in župnišče

Šolski vrt (foto Jakob Žagar)

Po drugi svetovni vojni so vrt v manjši meri uporabljali le pri pouku botanike. Nadaljnjo skrb zanj je prevzel prirodoslovni krožek. Sadili in razmnoževali so trajnice, v sadovnjaku pa sadili in oskrbovali sadno drevje.

*Delo in učenje sadjarskega krožka iz leta 1958
(foto Jakob Žagar)*

Del šolskega vrta so v letu 1960/61 izrabili za izgradnjo novega trakta šole. Porušili so ograjo okrog vrta in podrli sadno drevje.

ŠOLSKI OKOLIŠ

V letu 1874 je šolski okoliš obsegal vasi Preska, Vaše, del Goričan, Medvode, Seničico, Golo Brdo in Žlebe.

Leta 1923 je višji šolski svet na prošnjo prebivalcev vasi Svetje prešolal otroke iz desetih hiš iz šolskega okoliša Sora v šolski okoliš Preska. Deset let pozneje so v preški okoliš prešolali vse otroke s Svetja. Banska uprava je leta 1940 preškemu okolišu dodala še vas Studenčice, ki je dotlej spadala v šolski okoliš Sora.

Z ustanovitvijo nižje gimnazije je šolski okoliš obsegal vasi Preska, Sora, Zgornje Pirniče, del Topola. Prihajali so tudi otroci iz sosednjih okolišev, in sicer Ladje, Spodnje Senice in Zbilj.

Z začetkom šolskega leta 1964/65 je bila k Osnovni šoli heroja Franca Bukovca (Osnovna šola Preska) priključena tudi Osnovna šola Avgusta Barleta (Podružnična osnovna šola Sora) in s šolskim letom 1968/69 še Osnovna šola Janeza Kalana (Podružnična osnovna šola Topol).

Leta 1982 je bila zgrajena osnovna šola na Svetju. Takrat se je spremenil tudi preški šolski okoliš, saj sta se iz njega izključila naselje Svetje in del Medvod. Število učencev, ki jih je bilo v šolskem letu 1980/81 823, se je razpolovilo in v naslednjem šolskem letu jih je bilo le še 487. Na novo delovno mesto v Osnovno šolo Medvode je odšlo tudi enajst učiteljev.

KNJIŽNICA

Šolska knjižnica na OŠ Preska ima svoje začetke že v letu 1888, ko je delovala na dvorazredni ljudski šoli, a je imela sprva malo knjig. Leta 1908 jih je bilo že 117. Veliko jih je knjižnici podarila učiteljica Amalija Marinko. Njihovo število je nenehno naraščalo, do leta 1940 jih je bilo že 456.

Med 2. svetovno vojno so bile uničene vse knjige s seznamom vred. Po vojni je bila knjižnica hitro obnovljena, zelo se je razširila v letu 1948, ko je s pomočjo medvoških podjetij nakupila večje število knjig. V šolskem letu 1950/51 je imela že 251 strokovnih, 37 leposlovnih in 90 političnih knjig ter 36 brošur.

ŠOLSKE ORGANIZACIJE

V šolskem letu 1918/19 so v šoli vpeljali protialkoholno organizacijo Mladi junak. Vanjo je bilo včlanjenih 205 učencev, ki so se trudili za popolno vzdržnost od alkohola, tobaka in kletvic. Imeli so mesečne sestanke z bodrilnimi govori, s predavanji in z izleti. Določili so dan treznosti, ki so ga izkoristili za izlet v gozd, kjer so poslušali govore šolskega upravitelja in učencev, zastopnikov vsakega razreda. Sledila je zabava s petjem in z različnimi igrami.

V šolskem letu 1925/26 je omenjeno tudi delovanje podmladka Rdečega križa. Skrbeli so predvsem za revnejše otroke, tako so na primer deklice tretjega in četrtega razreda šivale srajce za deklice in spodnje hlače za dečke, revnejšim otrokom so delili darila z oblekami, s perilom, z nogavicami, zvezki. Za materinski dan so priredili tudi šolsko predstavo, izvajali so božičnice. Člane Podmladka so vsak mesec stehtali in izmerili, da bi spremljali njihov napredek v teži in rasti. Članarino so porabili za nakup zobnih ščetk.

Skupaj s Podmladkom Rdečega križa je deloval tudi Podmladek Jadranske straže. Pod njegovim okriljem so izvedli obsežnejšo prireditev ob materinskem dnevu. Z njo so zaslužili 550 dinarjev, ki so jih porabili za oskrbo najrevnejših učencev z obleko in s perilom.

Decembra leta 1912 je bilo ustanovljeno državno telovadno društvo Sokol, pri katerem so sodelovali tudi preški učitelji. Sprva je telovadbo vodil šolski upravitelj Anton Kržišnik, kasneje učitelja Boris Možina in Franc Marolt. Na letnem telovadišču Sokola v Medvodah so v letu 1934 začeli graditi sokolski dom.

TELOVADBA

Telovadba se je začela s šolskim letom 1904/05, in sicer samo za dečke. Šola ni imela telovadnice, zato so telovadili kar v šolski sobi, ob lepem vremenu pa na šolskem igrišču ali v bližnjem gozdu.

Telovadnice pa ni bilo niti kasneje, saj je ob načrtovanju gradnje nove stavbe leta 1928 dr. Živko Lapajne izjavil, da ni potrebna, ker ni higienično telovaditi v zaprtem prostoru.

V šolskem letu 1950/51 so učenci nižje gimnazije telovadili v prostorih TVD Partizan Medvode, za kar je morala šola plačevati 5000 dinarjev letno in priskrbeti kurjavo.

V svoji telovadnici so učenci telovadili šele od 22. novembra leta 1976.

UČILA

Otroci so pozimi po navodilu šolskega upravitelja prinesli v šolo več poginulih, zmrznjenih ptic, ki so jih našli v snegu. Šolski upravitelj jih je dal nagačiti za šolsko zbirko, ki je bila že takrat precej velika in raznovrstna.

Leta 1928 je lovska družina ponudila dvanajst ustreljenih živali, ki jih je šola dala preparirati. Kasneje so lovci podarili še trideset nagačenih ptic in manjših živali, župan Šušteršič pa nagačeno sivo čapljo, divjo kuro in divjega petelina.

ZDRAVSTVENO STANJE UČENCEV

Med šolskimi otroki so se pogosto širile nalezljive bolezni. Večkrat so zaradi njih morali prekiniti pouk, precej otrok pa je tudi umrlo. Po cepljenju proti kozam, davici in škrlatinki se te bolezni med otroki niso več pojavljale.

V šoli so imeli tudi šolsko lekarno z najnujnejšimi zdravili in obvezami. Tudi odrasli so se ob bolezni zatekali v šolo.

V šolskem letu 1930/31 je bil v Medvodah zgrajen zdravstveni dom, prezidan iz sokolskega doma. V njem so odprli kopališče z desetimi prhami in banjo. Učitelji so vsak mesec tja vodili otroke, da so se skopali. Pod eno prho so se umivali trije učenci. Nekateri otroci pa so se vode bali, nekaterim kopanja niso dovolili starši. Zdravstveni dom je deloval ob ponedeljkih in četrtek, ljudje so lahko brezplačno hodili k zdravniku, tudi zdravila so dobili zastonj.

Ob vpisu v šolskem letu 1931/32 je bil prisoten tudi dr. Arko, ki je otroke pregledal, zdravstveno stanje vsakega od njih pa vpisal v zdravstveni list.

Po vojni so se pregledi učencev nadaljevali. Tako so med njimi našli precej primerov srbečice, dva primera kostne jetike in več primerov oslabljenih pljuč ter slabokrvnosti.

26 učencev je bilo določenih za zdravstveno in počitniško kolonijo.

Pri pregledu so ugotovili tudi, da ima kar 96 odstotkov otrok slabo zobovje. Zobna ambulanta iz Ljubljane je zato trikrat izvedla fluorizacijo zob.

Januarja 1954 se je razširila škrlatinka. Pouk so za tri dni prekinili, v tem času so razkužili prostore.

V šolskem letu 1956/57 so se začeli sistematični pregledi, in sicer za otroke prvih in zaključnih razredov.

Viri

1. **Stanka Jernejc: Razvoj šolstva v Medvodah.**
Od Jakoba do Jakoba. Ur. Alenka Vodnik et. al.
Medvode: 2006.
2. *Šolska kronika 1930/31.*

av. Izgradnja nove šole na Kabanov
bila šola; razčetkom septembra 19
urovni stavlja Koneana in pod stro
dbeni odbor je na predlog šol. upr
mil, naj se ne pozabimo, na čime dovr
kalkulacija, da se prostor sko
e po
se
erov
pe
do

SPOMINJAMO SE ...

ponovno drevanje šolskega upr
šola šole 18. nov. 30. K sreči je bi
vreme - po dolgi drevni dobo

Apravo
ejna
rnosti
Šar
Starbo
lavce

SPOMINI UČENKE CECILIJE BEČAN

Devet let je bila stara moja mama, ko so v Preski slavnostno odprli novo šolo. Zanj je bila rumena šola vedno »ta nova«, tista nova šola, ki je poleg rumene zrasla v šestdesetih letih, pa je bila zanjo »čist ta nova šola«, in ji ni bila všeč. Kadar koli sem jo vprašala, kako je bilo nekoč v šoli, so se ji zasvetile oči in je začela:

»Oh, najlepše je bilo na otvoritvi »ta nove« šole. Toliko ljudi na kupu še nikoli prej nisem videla. Prišla je tudi gospoda iz Ljubljane, v frakih in cilindrih, gospe so nosile klobučke. Postavili so mlaje kot ob novi maši. Vmes so bili prepleteni venci iz pušpana in zaspanca kot za žegnanjsko nedeljo, samo bili so daljši, veliko lepši.

Gospodje so imeli govore, tudi naš učitelj Kržišnik je govoril, a bila sem premajhna, da bi razumela. Ja, učitelj Kržišnik je bil res gospod, že po obleki se je ločil od ostalih vaščanov, danes pa oba, delavec in učitelj nosita kavbojke, to ni prav. Tudi njegova žena je bila učiteljica, prava gospa.

V prvih razredih nas je učila Marinkova učiteljica (Amalija Marinko op. p.). Učila nas je brati, računati, pisati, risati in tudi, kako se je treba umiti in počesati. Bila je samska, živela je le za šolske otroke. Nekoč je v nedeljo popoldne prišla kar k nam domov in za vsakega od nas otrok povedala, kako nam gre.

V višjih razredih sta si mož in žena Kržišnikova lepo razdelila delo. Poleg normalnih šolskih predmetov je gospa učiteljica učila dekleta šivati, plesti, vezle smo prtičke. Danes si mladina še gumba ne zna prišiti. Tega je tudi malo šola kriva. Saj življenje niso le knjige in zvezki, če znaš speči kruh, je tudi nekaj vredno.

Kržišnik je pa fante učil sejanja novih sort žita, umnega gospodarstva, cepljenja sadnih dreves. A misliš, da bi v naših vaseh bilo toliko dobrih jabolk, če ne bi Kržišnik bodočih gospodarjev naučil, kako se jih goji? Ni prav, da so uničili šolski vrt – za parkirišča in telovadnico!

Ja, moderna je bila naša ta nova šola, večkrat so prišli kakšni gospodje iz Ljubljane in si ogledovali učilnice. Všeč jim je bil parket, ki se je lepo svetil, naš lesen smrekov pod doma smo morali pa ribati. Meni so bila v šoli všeč velika okna, bilo je svetlo, okna naše domače hiše so bila kot strelske line. Pa stranišče mi je bilo všeč! Sem šla večkrat tja, čeprav me ni tiščalo. Doma smo ga imeli zunaj, poleg hleva, tistega »na štrbunk«.

Oh, še veliko bi lahko povedala. Ne spomnim se, da bi šla mama kdaj na roditeljski sestanek. Ata je včasih v nedeljo po maši vprašal gospoda Kržišnika: »Kako pa kaj naš? Kar nabijte ga, če ne bo ubogal.«

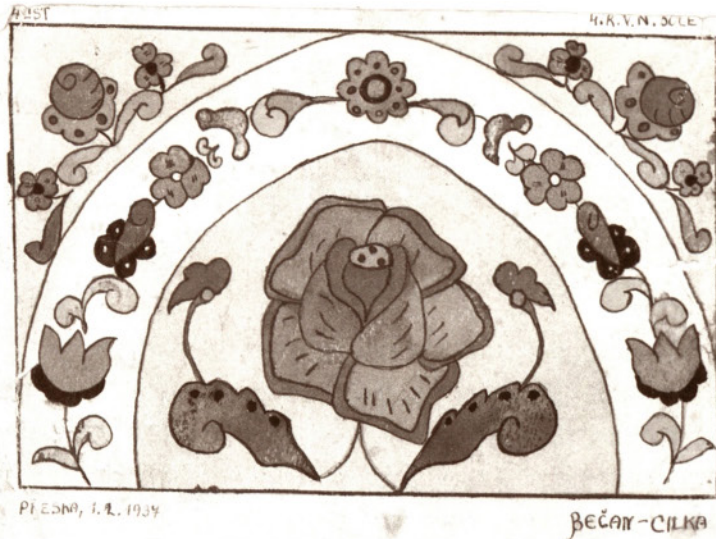
Ja, red je pa bil v šoli, red. Ob polletju in ob koncu leta smo dobili spričevala. Toda če si ga hotel prinesiti pokazat domov, si moral imeti denar za državni kolek. Tega denarja pa doma za vse otroke ni bilo. Ata in mama nista videla mojega uspeha vsako leto, bilo mi je težko zaradi tega. Premožnejši so šli potem naprej v šole, pa ni nujno, da so bili kaj bolj odprte glave kot mi, Jurgovi. Naša mama si je želela le to, da bo vseh osem otrok čim prej pri kruhu, prej kot bodo njo odnesli na Tomažinovo njivo (na pokopališče op. p.). Tako se je tudi zgodilo!

Oh, spominjam se, kako nam je za pljučnico umrl sošolec. Njegov oče mu je dal v spomin postaviti kapelico v Bonovcu, sam arhitekt Plečnik jo je izrisal.

Vso šolo je bilo groza, ko je prišel Kržišnik povedat, leta 1934 je bilo, da so v Marseillesu ubili kralja Aleksandra. Da bo vojna, se je govorilo. Saj je čez nekaj let potem res bila ... Ampak takrat me ni bilo več v šoli ...«

Polno je še drobnih spominov moje mame. Še kaj bi jo rada vprašala, a je za vedno odšla na Tomažinovo njivo v septembru 2011, ko je bila njena »ta nova« šola stara 80 let.

Po pripovedi Cecilije Bečan, por. Erjavec (Jurgove Cilke s Seničice), zapisala hči Pavla Petač.

Likovni izdelek Cilke Bečan iz leta 1937 (zasebna zbirka)

MOJA RUMENA ŠOLA

»Dom ni hiša, dom so ljudje, ki živijo v njej,« je nekoč rekel Ježek. Jaz pa pravim: »Šola ni zgradba, šola so učenci in učitelji.« Rumena zgradba ni bila moja šola čisto od začetka. Prvo leto smo imeli pouk v stari, vlažni dvorani na Kosovih dvoriščih, kasneje je bila v tistem prostoru trgovina.

Bili smo »boom« generacija, več kot trideset nas je bilo v razredu, trije oddelki, izmenski pouk, tudi ob sobotah. Spominjam se vseh svojih učiteljic in učiteljev. Takrat so bili tovarišice in tovariši, ki smo jih pozdravljali z »zdravo« – doma so mi sicer rekli, da se tako pozdravljajo Štajerci. Moja prva učiteljica, Majda Ločniškar, me je učila v prvem in drugem razredu. Bila je lepa, mlada, našminkana. Najbolj mi je bil všeč njen vijolični pulover. Takrat sem si prvič rekla, da bom tudi jaz učiteljica. Na končnem izletu v Škofji Loki je za roko vodila po dva učenca, za nekaj časa, nato smo prišli na vrsto vsi. Vsi smo jo želeli držati za roko!

V tretji razred je stopila stroga Marjeta Küsel, v četrti mila Ljudmila Ječnik. Takrat smo imeli pouk v novi šoli. Komaj sem čakala peti razred, da bom hodila v staro rumeno šolo, v katero je hodila že moja mama.

Dvokrilna vrata v učilnice, veliko svetlečih stopnic, umetno kovane železne ograje

z lesenimi držaji, po katerih so se spuščali le najpogumnejši. Ptičje hišice na okenskih policah, vonj po topli malici. In učiteljica Marija Novak, rekli so ji Mimi. Bila je kot mama. Čeprav je včasih metala kredo v glavo, ji tega nismo zamerili. Tudi naši starši ne, ker nas je imela rada.

V tistih letih sem bila najbolj srečna, če me je učiteljica poklicala k tabli in rekla: »Vzemi kredo in napiši ...« Med odmori nismo smeli kracati po tabli in tedaj sem si zopet zaželela postati učiteljica, da bom lahko kadar koli s kredo pisala na tablo.

Večkrat smo šli h glavni cesti v Medvode čakati predsednika Tita. Dobili smo zastavice in navdušeno mahali, a kaj, vrniti smo jih morali, da so bile za naslednji prihod predsednika.

V podobah mojega šolanja so najbolj svetle proslave v domu Svobode v Medvodah: 29. november, dan JLA, dan OF, 8. marec ... Učiteljica Nada Tičar, prava igralka, je režirala, napovedovala, povezovala ... Še danes jo vidim, kako me je z zaprtimi očmi in iztegnjenimi rokami učila Kajuhovo: »Takrat, ko je prvič ročice razprl /.../«.

Med besedami so se pletle pesmi našega pevskega zbora in pred njim nepozabni Janez Tome, učitelj, zborovodja, skladatelj.

Zbor OŠ Preska z zborovodjo Janezom Tometom, 1960 (zasebna zbirka)

Na predmetni stopnji smo se vsako uro selili, bil je moderni kabinetni pouk. Še vedno sem se najraje selila v staro rumeno šolo, bila je tako domača. V njej je stanovala tudi naša nova učiteljica Zofija Žagar z družino, njen mož Jaka je bil ravnatelj. V razred je prihajala v rdečih copatih. In spet sem pomislila: »Ko bom učiteljica, mi ne bo treba hoditi v črnih gumijastih Borovo škornjih.«

Učiteljica Zofija Žagar z razredom, šolsko leto 1953/54 (zasebna zbirka)

Poleg prve učiteljice sta za vse življenje v meni pustili sledi Nasta Berce, učiteljica angleščine, ki nam je s svojo govorico pričarala svet tujega jezika, brez televizije, zgoščenk, DVD-predvajalnikov in e-učilnic. Marija Lejko pa je bila slovenistka, upam si reči, da takih ni več. Osebe iz knjig so oživele z njeno rahlo obarvano štajersko govorico. Slovnico smo znali do zadnjega podpičja, imena besednih vrst smo se učili tudi v latinščini.

In v meni je za vedno vzbudila ljubezen do branja. Moram pa omeniti še Maksa Bevca. Legenda, bi rekli danes. Matematik in fizik, mrk in strog. Zelo sem se ga bala, saj številčk in formul nisem marala. Kasneje sem mu bila hvaležna za ogromno znanja.

Mnogo učiteljic in učiteljev me je še učilo in rada se jih spominjam, žal je že večina odšla v večne učilnice ... Srečno, moja rumena šola in »ta nova« zgradba, ostanita res drugi dom učencem in učiteljem.

P.S.

Res sem postala učiteljica slovenščine in angleščine. Poučujem na Podružnični osnovni šoli Topol. Rada pišem š kreda.

*Pavla Petač, roj. Erjavec,
učenka od leta 1962 do 1970*

*Tatjana Lejko (levo) in Pavla Petač (desno)
(zasebna zbirka)*

INTERVJU Z UČITELJICO NADO TIČAR

Pogovarjali smo se z go. Nado Tičar, nekdanjo učiteljico na OŠ Preska. Rojena je bila v Preddvoru in njena največja želja vrniti se spet v svoj rojstni kraj je bila uresničena, saj je danes oskrbovanka Doma upokoјencev Preddvor. Na OŠ Preska je poučevala razredni pouk, in sicer v letih 1954–1987, zadnja štiri leta svojega službovanja je bila tudi pomočnica ravnatelja. Svoje znanje in spretnosti dandanes deli s svojimi sooskrbovanci. V Domu prireja družabne dogodke, recitira pesmi ali odlomke dramskih iger, piše članke za interno glasilo doma oskrbovancev. Kakšne spomine ima na leta, preživeta na OŠ Preska, pa si preberite v nadaljevanju.

Katerega leta ste nastopili delo učitelja in kdaj ste ga zaključili?

Dobro se še spominjam, kdaj sem prišla na OŠ Preska – to je bilo leta 1957. Takrat je na šoli ravnateljaval Jakob Žagar.

Učenci z ravnateljem Jakobom Žagarjem in soprogo Zofijo (na njegovi desni) (zasebna zbirka)

Osebnost me je prišel prositi domov, naj sprejemem učiteljevanje enega razreda, ker učence že pošiljajo domov, saj ni nikogar, ki bi jih poučeval. Takrat je bilo za učitelje zelo težko najti stanovanje – občinskih stanovanj namreč še ni bilo. Jaz pa sem bila domačinka in sem živela doma, ampak bila sem že drugo leto zaposlena v tovarni Iskra Kranj. Ko me je prišel prositi, sem rekla edino to: »Pridem, ampak ne bom napisala prošnje.« Je pa rekel: »Napisal jo bom jaz, vi jo boste samo podpisali.« In tako sem tega decembra prišla na šolo.

Otroci so bili takrat zelo prijetni. Cel kup jih je bilo, ki so bili dobri risarji, jaz pa ne. Med njimi je bila slikarjeva hčerka Karmen Vogelink in spominjam se, da smo za pusta delali spreved mask. Take slike so nastale tam, da so se inšpektorji čudili od kod. In inšpektor me je vprašal: »Poslušajte, tovarišica, ali kaj čutite razliko, ker niste bili v šoli toliko časa?« »Čutim jo tako, kot bi se po počitnicah vrnila v šolo.« Tako, to so moji prvi spomini.

Torej bi lahko rekli, da je bil vaš spomin na OŠ Preska zelo pozitiven?

Zelo zelo zelo. Učiteljice smo se odlično razumele med sabo, o vsem smo se pogovarjale, premele smo vse dogodke, jaz sem svoje doživljanje pripovedovala iz treh morij. Pogosto smo zahajale v slaščičarno pri Aleksiču na kavo, baklavo ali sladoled. Zelo kulturna in prijetna je bila. Samo vedno nam je manjkalo denarja. V šoli smo zbirale denar za mladinski tisk, recimo Pionirja, pa Pionirski list itn. Pol tega denarja je šlo v slaščičarno. Potem je bilo pa potrebno ves denar vrniti. Ko smo dobile plačo, je je šlo pol za poravnavo dolga.

In takoj sem začela sodelovati s kulturnim društvom Svoboda Medvode. Tako se je začel moj amaterski del življenja, poleg poklica.

V zbornici, šolsko leto 1966/67: od leve proti desni: Mira Zaletel (učiteljica razrednega pouka), Janez Tome (učitelj glasbene vzgoje), Nasta Berce (učiteljica angleškega jezika), Nada Tičar (učiteljica razrednega pouka), Maruška Sedlak (učiteljica razrednega pouka), Mihaela Volčič (učiteljica razrednega pouka) (zasebna zbirka)

Kakšen je bil takrat predmetnik, kako je potekal pouk v vaših časih?

Temelj je bil slovenski jezik, potem matematika, v nižjih razredih še spoznavanje narave, spoznavanje družbe, likovni pouk in telovadba. K telovadbi smo hodili v Partizan Medvode. Tam je bila edina telovadnica v Medvodah. Urnik smo morali prilagoditi tako, da smo imeli dve uri telovadbe skupaj. Tja smo hodili peš, v vsakem vremenu.

Ko je bilo lepo, smo na travniku spoznavali cvetlice. Sprehodili smo se mimo Plečnikove kapelice, ki ji danes pravijo Lorčkova kapelica. Tam smo spoznali rož, še danes se jih spomnim: od metuljnic, krošaric, ustnatic. Zadnjič nam je animatorka tule v domu dala nalogo, naj poiščemo rastlino na črko u in je nismo našli. Pa sem se spomnila na ustnatice in sem jih prav naštel. So bili vsi navdušeni.

Ob športnih dnevih smo se na primer odpravili na sankanje, šolo v naravi pa smo imeli na Krvavcu, kjer smo smučali. Takrat so že bili avtobusi.

Kakšne imate pa spomine na počitnice?

Čudovite. Počitnice so bile res počitnice, takrat si bil brez skrbi. Poletne so trajale dva meseca, zimske pa dva ali tri tedne. Jesenskih ni bilo, prvomajske pa, in sicer od 27. aprila pa do 2. maja.

Kako so učenci prihajali v šolo?

Kar hodili so – peš ponavadi, brez spremstva staršev. Tisti od daleč so prav tako prišli peš, nekateri pa s kolesi.

Kaj pa šolska prehrana?

Malice in kosil nismo imeli. Ko so bile ustanovljene šolske kuhinje, pa se je skrbelo za dobro hrano, npr. za malico so učenci dobili v šoli vložene paprike in košček salame – to je bila dobra malica. Tople malice pa nismo imeli.

Kakšna so bila šolska pravila?

Šolskih pravil nismo imeli. Pravil oblačenja tudi ne. Če je bil kak hujši izgrede, npr. pretep, smo poklicali starše. Spominjam se, da se je v mojem razredu nekoč zgodil napad nekega učenca, s čimer me je zelo razočaral. To je bil hujši prekršek, zato sem ga poslala k ravnatelju. On je odreagiriral povsem mirno, lepo. Hudi prekrški so se zapisali v matično knjigo.

Imate kakšen poseben spomini iz časov, ki ste jih preživel na OŠ Preska?

Teh je bilo pa mnogo. Dobro se spominjam nekega dne, ko bi morala biti proslava, pa nismo imeli niti ene točke, s katero bi jo zapolnili. In sem s svojim razredom speljala celotno proslavo. Moj razred se je na pamet naučil nekega razgovora iz drugega zasedanja AVNOJ-a, Morskega psa v Blejskem jezeru iz čitanke ter nekaj pesmic. Tako je celo proslavo vodil moj razred.

Učitelji smo se včasih odpravili tudi na kakšno zabavo, recimo rojstni dan kakega pomembnega učitelja. Takšen primer je recimo rojstni dan našega matematika Maksa Bevca, ki smo ga vsi spoštovali. Odpravili smo se v Motel Medno, ker v bližini ni bilo nobenega primerne lokala. In potrebovali smo glasbo. Imeli smo star magnetofon, 50 kg težak. Problem je bil, kako prinesiti ta magnetofon v Motel, saj je bilo pozimi in je bil na poti že sneg. Položili smo ga na sanke, Tometov Janez je vozil, mi pa za njim. V Motel smo prišli vsi mokri in seveda se je bilo potrebno preobleči. In potem se je začela zabava. Tam smo bili tako domači, da so nam vse dovolili.

Kdaj ste zaključili svoje službovanje na OŠ Preska in kaj počnete danes?

Polno delovno obveznost sem dopolnila leta 1987 in takrat zaključila s svojim službovanjem. Sedaj pa ustvarjam različne stvari. Ravno danes sem recitirala prihod kraljeviča iz Sneguljčice, ki sem jo nekoč igrala. Besedila se še vedno natančno spominjam.

Pogovor je vodila Suzana Rožanc

SPOMINI RAVNATELJA ANTONA AVSCA

Službo na osnovni šoli Preska sem nastopil v šolskem letu 1961/62. Ob nastopu službe sem bil impresioniran nad lepim sprejemom učiteljskega kolektiva z znanim ravnateljem Jakom Žagarjem na čelu. Korektni, ustvarjalni in kolegialni odnosi so me v tem kolektivu spremljali tudi kasneje, ko sem bil pomočnik ravnatelja in po Žagarjevi prerani smrti tudi ravnatelj šole.

Šola je tedaj nosila ime po narodnem heroju Francu Bukovcu - Jezovniku, doma z Verja, ki je bil znan predvojni sindikalni voditelj delavstva v Količevem.

Impresioniran pa sem bil tudi nad izredno dobrimi odnosi z lokalno skupnostjo in z

delovnimi kolektivi, ki so bili tedaj že v polnem zagonu, ter s starši prek roditeljskih sestankov in drugih aktivnosti.

Učiteljski kolektiv je bil strokovno zelo dober. Vsi so imeli ustrezno srednješolsko, višješolsko in nekateri fakultetno izobrazbo, tisti iz starejše generacije pa bogate pedagoške izkušnje, ki so jih posredovali mlajšim kolegom. Lahko rečem, da so bili vsi, tudi na podružničnih šolah Avgusta Barleta - Ambroža v Sori in Janeza Kalana na Topolu, polni delovnega elana in vsestranske kreativnosti pri vzgojno-izobraževalnem procesu. Ob tem so prizadevno in uspešno delovali tudi pri dopolnilnem in dodatnem pouku pa tudi v razvejanih izven šolskih dejavnostih. Vse to se je vidno odrazilo v visokem odstotku obiska pouka in posledično tudi šolskega uspeha. Za dosego tako vidnih rezultatov učno-vzgojnega procesa pa je treba omeniti vsaj še nekaj drugih dejavnikov. Hiter gospodarski razvoj medvoških podjetij in ustanov je vplival na močan priliv delovne sile tudi od drugod in posledično intenzivne stanovanjske gradnje, kar se je odrazilo v močnem prilivu šoloobveznih otrok. To je v šoli povzročalo hudo prostorsko stisko, razreševali pa smo jo v mejah tedanjih finančnih možnosti občine Medvode in nato občine Ljubljana - Šiška in zlasti iz sredstev samopriskevka občanov. Z dozidavo prizidka smo odpravili dislocirane oddelke 5. razreda, dvoizmenski pouk je bil samo za nižjo stopnjo. Z zmanjšanjem šolskega okoliša, tj. prešolanja učencev iz Zbilj v Smednik in učencev predmetne stopnje iz Pirnič v matično šolo, smo hkrati rešili tudi vse bolj nevaren dostop do šole (cesta, železnica). Hkrati smo s postopno sanacijo in preureditvijo novih učnih prostorov na šoli v Sori in na Topolu tudi tam omogočili boljše delovne pogoje. Prostorska stiska na centralni šoli pa je bila z izgradnjo velike in male telovadnice ter s preureditvijo šolske kuhinje in povečanjem športnega igrišča odpravljena.

V začetku 70. let pa je nastopil v Sori in na Topolu problem v obratni smeri. Tam se je število učencev postopno zmanjševalo. Po normativih temeljne izobraževalne skupnosti (TIS) bi morali oddelke združevati. To smo rešili tako, da smo kratkoročno nekaj učencev iz Goričan prešolali v Soro in tako zadostili normativom. Podružnični šoli na Topolu pa so znižali normativ vsled oddaljenosti kraja zlasti za učence razredne stopnje v zimskem času.

Drugi dejavniki, ki jih ne smemo prezreti, pa so bili med drugim dobro urejena in utečena šolska prehrana za vse učence in pozneje še za učence v šolskem varstvu, uvedba šolske svetovalne službe, ki jo je vodila socialna delavka in kasneje še šolski pedagog. Za zdravstveno varstvo pa je vzorno skrbel šolski dispanzer zdravstvenega doma Medvode.

Pri našem vzgojno-izobraževalnem delu smo zelo cenili obiske pedagoških svetovalcev, ki so to bili v pravem pomenu besede. Ob pregledu našega dela so po svojih bogatih izkušnjah podpirali naš kolektiv pri prizadevanjih za posodabljanje in uvajanje novih

učno-vzgojnih prijemov v pedagoški praksi. Ob tem naj omenim uvajanje novih učnih pripomočkov, flanelogram, diaprojektorje, episkop, responderje, 16 mm kinoprojektorja in drugo. K bralni kulturi sta veliko prispevali šolska knjižnica, ki je bila zelo obiskovana, in uvedba bralne značke.

Ob vsem tem pa moram omeniti permanentno izobraževanje učiteljstva prek pedagoških konferenc, nastopov v šoli in izven ter raznih predavanj, ki so jih organizirale šolske oblasti in sindikat prosvetnih delavcev, in nenazadnje tudi številnih poučnih ekskurzij po naši ožji in širši domovini ter tudi v tujino. Šolska mladina se je mnogoštevilno vključevala v razne krožke na šoli pa tudi izven nje, prek Društva prijateljev mladine (DPM) pa je sodelovala na raznih letovanjih doma in v tujini. Šola je bila zelo dejavna tudi pri negovanju tradicije NOB.

Anton Avsec, ravnatelj OŠ Preska od 1968 do 1973

POTOVANJE SKOZI ČAS

STANE VILAR

Moji spomini na šolo so zelo lepi. Kot majhen siromašen otrok sem prišel v prvi razred leta 1933. Moja prva razredničarka je bila žena ravnatelja ga. Kržišnik. Vse prvošolce nas je toplo sprejela.

Šola je bila praktično nova, saj je delovala le nekaj časa. Siromašni otroci smo se v njej počutili izredno lepo. V 3., 4. in 5. razredu smo poleg šolskih obveznosti imeli več predavanj in praktičnih dejanj na vrtu gospoda ravnatelja in prvič v življenju sem se srečal s skromno botaniko v sadnem in botaničnem vrtu. Učili smo se veliko stvari o drevesih in rastlinah. Nekatero stvar, ki sem si jih zapomnil, mi še danes pri 85 letih zelo prav pridejo tudi pri delu na mojem lastnem vrtu. Športne aktivnosti pa smo imeli izven pouka v telovadnih društvih.

Prijetno mi je bilo tudi, ko me je hčerka šolske čistilke in oskrbovalke povabila, da ji pomagam raznesti drva in premog po vseh šestih razredih takratne šole. Najlepša nagrada je bila obilna malica (velik kos kruha, namazan z marmelado). Kot sirota in reven otrok sem to oboževal. Ob šolskih počitnicah pa sem prav tako pomagal pri rezanju drv za zimo in jih pomagal znositi v kletne prostore.

Malic in kosila ter posebnih ugodnosti na šoli ni bilo. Vse so (če so lahko) prinesli učenci s seboj. Kot član revne družine s sabo nisem mogel prinesiti ničesar, zato sem od sošolcev (še danes dobrih prijateljev) dobil delček teh dobrot.

Takratni urniki, kakor mi je v spominu, so bili sestavljeni iz slovenščine, pisave, računstva, verske vzgoje, telovadbe in kasneje tudi nekoliko sadjarskega pogleda v svet (kar pa je bil bolj hobi ravnatelja kot pa kaj drugega). Težko je reči, kdo je bil boljši ali slabši učitelj/-ica, globoko v mislih pa najbolj spoštujem ravnateljevo ženo, ki mi je žal pomenila skoraj več kot lastna mati, in gospoda Možino, ki je bil več kot dober prijatelj otrok, mene osebno pa je usmeril tudi v športno smer, in sicer v ŠD Sokol Medvode.

Počitnic ni bilo niti za novo leto. Od šole smo se lahko odpočili le za skrajšane poletne počitnice. Je pa res, da je bilo ob krščanskih praznikih nekaj dodatnih prostih dni. V šolo smo skoraj z bosimi nogami v vsakem vremenu in pogojih morali hoditi kar peš. In verjemite mi, da pot ni bila lahka. Če smo sploh imeli čevlje, so potovali iz roda v rod in smo jih ponosili dobesedno do konca!

Šolska pravila obnašanja so bila podobna kot danes, le da so bili učitelji bolj spoštovani in vse je bilo strožje. Temeljna pravila so bila: Bodi priden, uči se. Če pa temu nisi bil kos ali si se temu izogibal, pa je kdaj zafrčala tudi zaušnica od učitelja, pri nekaterih vzgojiteljih (nerad jih imenujem) tudi težka palica v obliki štirioglatega količka, ki je bila prisotna v bližini katedra na oknu.

V takratnih šolah ni bilo ravno veliko smešnih dogodkov, saj smo bili reveži in nismo imeli veliko časa za zabavo. Najbolj sem užival, ko sem dobil kakšno jabolko ali če sem ga ukradel na sosedovem vrtu.

Sedemletni Stane Vilar s svojo botro ob prvem svetem obhajilu, v šolskem letu 1933/34, slikan pred železnimi vrati grajskega obzidja v Goričanah (zasebna zbirka)

STEN VILAR

Moji spomini na OŠ Preska so še vedno živi in zelo prijetni. Kadar koli se dandanes sprehajam po njenih hodnikih, se mi zdi, kot da je pred kratkim zapiskal šolski zvonec, čeprav se je to nazadnje zgodilo junija 1972. leta.

Šola je bila oddaljena kar nekaj kilometrov, saj smo stanovali v bloku v Medvodah, v bližini nogometnega igrišča. Tako je bilo potrebno na poti v šolo najprej čez most, ki je povezoval levi in desni breg reke Sore in nato čez zelo prometno cesto, ki je v tistem času »peljala« iz zahoda do našega glavnega mesta in naprej na jug in vzhod. Zelo je bilo potrebno paziti na kar številne avtomobile, še posebej v času, ko so se bližale počitnice, saj so nekateri turisti že potovali proti morju. Poseben dogodek za vse nas (in tudi kakšna ura prostega pouka) pa je bil, ko se je iz Ljubljane proti Kranju svečano in s svojim številnim spremstvom peljal naš takratni predsednik Josip Broz Tito. Učenci in učenke smo mu veselo mahali z zastavicami, delavci iz bližnje tovarne Color pa le z rokami. Tito se je smejal in nam vračal pozdrave. Vsi Medvoščani in okoličani so za trenutek pozabili na delo in druge obveznosti.

No, na poti v šolo je bilo potrebno uspešno in varno premagati še eno oviro, železniško progo. Na nevarnost so nas opozarjale spuščene zapornice, a smo jih včasih kar »preskočili« in nadaljevali »potovanje«.

Tako smo se vsak delavnik zbirali pred šolskimi vrati. Tam nas je pozdravil hišnik, črnih las, močnih obrvi in košatih brk. Roke je držal na hrbtu in vsakega izmed nas premeril z očmi, od glave do pete. Pozdravili smo ga, on pa nam je zadovoljno prikimal. Gorje tistemu, ki si ni očistil čevljev in si nadel copatov. Naš hišnik je bil strog, a vendar hudomušen možak. Njegova velika ljubezen so bili vlaki. Na podstrešju šole je hranil čudovito igračko. To je bila miniaturna železnica s številnimi vlaki, z mostovi, s travniki, postajami, z znaki, lučkami in jezeri. Le redki izmed nas so si lahko ogledali to znamenitost, ki je vedno znova vabila v svet domišljije in čudenja. Zanimivo delo v izdelovanju proge, vagonov in malih lokomotiv je kasneje nadaljeval njegov sin Uroš. Drug zelo družaben prostor v šoli pa je bila pionirska soba, kjer smo se učenci smeli družiti, se pogovarjati, sestankovati, igrati šah in tudi gledati televizijo. Filmi in razne poučne in vzgojne oddaje so bile seveda še v črno-beli tehniki. Najbolj se spominjam dogodka, ko je češkoslovaški skakalec Jirži Raška leta 1968 postavil nov svetovni rekord s skokom 164 m. Ja, prav posvečen je bil ta kraj za naša števila prijazna in zanimiva druženja.

Zelo pomemben trenutek v šoli je bil čas malice. Dežurna v razredu sta dnevno prinašala malico na pladnju in v vedru čaj ali kakav. Navadno smo jedli kruh s sirnim namazom ali pašteto. Za ceno malice ne vem, saj denar ni šel iz našega žepa. Kdo izmed nas, predvsem

v nižjih razredih, pa si je mislil, da je bilo malico potrebno plačati.

Naše učilnice so bile lepo urejene in v njih smo se počutili dobro, varno kot doma. Na stenah so viseli plakati, dišalo je po kredī in črnilu, v kotu je sameval koš. Včasih ga je nadomestil kdo izmed nas navihancev, saj se je za kazen moral za nekaj časa postaviti na ne posebno časno mesto.

Radi smo tudi telovadili, skakali in hodili na bližnji Čeren. V višjih razredih smo jeseni in pozimi hodili v telovadnico telovadnega društva Partizan v Medvode. Pot je bila iz Preske kar dolga, še posebno nazaj, saj nismo pretiravali v hitrosti in tako »upravičeno« zamudili kakšno minuto pouka. V tistem času na OŠ Preska še ni bilo telovadnice.

Športne dneve smo preživljali s sprehodi na Marjeto ali pa so nas zapeljali na izlet v Tamar, kjer smo si dali duška v prelepi naravi, s pogledom na Jalovec in bližnji izvir Nadiža. Ja, igrali smo se, se skrivali in pasli radovednost. Takrat smo se fantje že zanimali za punce in v naših srcih so tlele prve ljubezni. Šporni dnevi so potekali tudi v znamenju tekmovanj v atletiki, košarki in rokometu. OŠ Preska je bila znana po številnih uspehih v teku, skokih v višino in daljino. Tudi sam sem na občinskem prvenstvu osvojil svojo prvo zlato medaljo v štafeti 4 x 60 m.

Veliko smo tudi prepevali v zboru. Gospod Janez Tome, profesor glasbe, nas je znal navdušiti z igranjem klavirja in s svojim talentom, saj je bil tudi izvrsten skladatelj. Nastopali smo na proslavah in gostovali na pevskih revijah. To je bilo fletno!

Počitnice, ja, počitnice. Zelo smo se jih razveselili, vedno znova. Pozimi je bilo vedno veliko snega, za sankanje, kepanje, preprosto smučanje na Čerenu in tudi drsanje. Vedno smo kaj počeli in se rdečih ličk vračali v toplo domače okolje. Spominjam se tudi nočnega sankanja z znamenitega klanca Svetje v Medvodah. Če je bila res prava zima, se nam je uspelo na zaledeneli progi in s pomočjo spretnosti včasih pripeljati v bližino samopostrežne trgovine (današnji Mercator nad nogometnih igriščem). To je bilo veselo!

Poleti smo iskali senco pod topoli, dneve in dneve igrali nogomet in se namakali v reki Sori v Medvodah in Goričanah. Tu in tam smo ujeli kakšno ribico, pekli koroza, rabutali češnje in se igrali »indijance«. Ja, tudi kakšno smo ušpičili, si včasih nerodno zlomili roko ali nogo, naša kolena pa so bila navadno obtolčena in v znamenju hrast. Saj veste, kdor ne skače, ni... nima poškodovanih nog. Zvečer smo veliko časa preživeli ob mlaki in nagajali žabam, zakurili ogenj in pekli krompir. In kje so bili naši starši? Ne vem. Ko se je dan srečal z nočjo, smo pa le morali domov k večerji in v kopalno kad. Mami in očka pa sta vendarle preverila, če je vse na svojem mestu.

Potovanj je bilo bolj malo. Včasih do morja, v Umag. Brezskrbne počitnice, polne dogodivščin kot Cankarjeva enajsta šola pod mostom. Veliko smo se naučili in te izkušnje vedno znova prenašali v šolske klopi. Tistega petka v septembru, ko smo se mimo slaščičarne

pri »Safetu« umirjeno vračali domov, pa smo trije sošolci ušpičili veliko neumnost, ki mi še zdaj ne gre iz glave. Četrtemu sošolcu, ki se je neizmerno rad sladkal, smo obljubili dva velika kosa torte z limonado če ... ja, če bo na palico obesil šolsko torbo in jo dvignil čez most nad reko Soro. Kaj boljšega si je lahko zaželel za lepo nagrado – torbo na palico in ...? Le-ta je zaradi teže kaj hitro zdrsnila s palice navzdol naravnost v naročje tekoče reke. Vzelo je torbo, nam pa sapo in tudi nasmeh. Sošolca so oblile solze in planil je v glasen jok. Kupili smo mu torto in tudi opravičili smo se. Priznali smo veliko napako in za »nagrado« ves teden prepisovali snov v nove zvezke in iz »šparovčka« primaknili vsak nekaj za novo šolsko torbo. Še dobro, da se je pisal začetek šolskega leta in smo svoje delo opravili hitro in z dobro voljo. Od tistega dne naprej smo v Soro raje metali kamenje, šolske potrebščine pa pustili kar na suhem, v bližini košatih dreves.

Veliko, kako veliko bi lahko še napisal. To pa prav gotovo pomeni, da je bil čas osnovnošolskega druženja pester, zanimiv in bogat. To obdobje je pustilo številne sledi veselja, znanja in izkušenj za uspešne korake na poti življenja.

»Za dobro voljo smeh nam je zdravilo, za zdravje čista voda in pa zrak, za dolgčas pa je pravo navodilo, veselje v tebi do ljudi korak!«

Sten Vilar (v prvi vrsti levo ob učiteljici) s 5. c razredom in z razredničarko Nado Tičar ob koncu šolskega leta 1968/69 (zasebna zbirka)

NEJC VILAR

Moji spomini na šolske dni so lepi, vsaj kar zadeva družbo prijateljev in nekaterih učiteljev. Všeč so mi vsi predmeti razen matematike, saj mi ne gre in se mi zdi res dolgočasna.

Šola je urejena, le med glavnimi odmori za malico so učilnice ponavadi umazane. Na šolo me bodo vezali lepi spomini, sploh takrat, ko bom pozabil slabše ocene in učitelje. Na splošno se v šoli počutim v redu in s kar veliko energije zdržim do četrte ure, potem pa postane že malo utrujajoče in trpeče. V krogu sovrstnikov se počutim super. Seveda pride do kakšnih preprirov in čudnih situacij, ampak v glavnem na šoli (predvsem med prostim časom) uživam.

Pouk se začne ob 8.15, pred ura pa ob 7.25. Pouk običajno traja do 12.35, lahko pa tudi do 13.25 ali 15.15. Na šoli se učimo slovenščine, matematike, angleščine, geografije, zgodovine, kemije, fizike, biologije, državljske vzgoje in etike, likovne vzgoje, glasbene vzgoje, vadimo se v športni vzgoji, obstajajo pa tudi izbirni predmeti, kot so: računalništvo, nemščina, francoščina, astronomija, računalništvo, ples, šport za zdravje ... Na srečo na približno 7–8 tednov uživamo v počitnicah; tistih kratkih jesenskih, božično-novoletnih, zimskih in prvomajskih do dvomesečnih poletnih. Vsega pouka imamo torej približno 9 mesecev, vse ostalo so počitnice.

Učenci prihajamo v šolo peš, z avtobusom, nekatere pripeljejo starši, za vse je torej poskrbljeno.

Na šoli se vedno nekaj dogaja. Učencem so na razpolago šolski plesi, na katerih se vrtita klasična in moderna glasba, odvijajo se tudi proslave (npr. ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ob koncu leta ter pred počitnicami). Obstaja tudi veliko tekmovanj iz posameznih predmetov na občinski, področni in državni ravni (npr. tekmovanje iz biologije, sladkorne bolezni, tekmovanje za Cankarjevo in Zoisovo priznanje ...). Na prireditvah se zbere cela šola (razen na tekmovanjih), na šolske plese pa lahko gredo samo učenci od 6. razreda naprej. Poleg običajnih šolskih dni imamo tudi športne, kulturne, naravoslovne in tehniške dneve ob pouku, ki so nam učencem seveda bolj všeč. Tako se odpravimo na smučanje, plavanje, si v gledališču ogledamo predstave, hodimo v hribe ... Vsako leto enkrat pride na vrsto tudi papirna akcija, na kateri vsak razred (od 1. do 9.) zbira star papir za recikliranje.

Za malico imamo veliko različnih jedi: marmelado, med, različne namaze, sadje, salamo, kosmiče, pico, jogurt ... Pa ne samo za malico, tudi za kosilo imamo kar pester jedilnik, med možnimi obroki pa sta tudi popoldanska malica in zajtrk. Cena enega obroka je od 1,70 pa do 3,50 €.

Učenci počnemo tudi neumnosti, ampak se moramo vsaj med poukom umiriti. Pri nekaterih učiteljih je to težko, pri nekaterih lažje. Obstaja pa tudi še kar nekaj drugih šolskih pravil – od preobuvanja v copate, pozdravljanja drug drugega, do prepovedi uporabe elektronskih naprav (telefoni, mp4 ...) in zahteve, da moramo biti v šoli točni in urejeni. Če šolska pravila in red kršimo, se nam lahko izreče vzgojni ukrep, ob nadaljevanju kršitve dobimo vzgojni opomin, ob izreku tretjega vzgojnega opomina smo lahko celo izključeni iz šole in si moramo poiskati drugo. Za kazen oz. kot pomoč do izboljšanja vedenja se lahko priporoči tudi pogovor ali delavnica s šolsko pedagoginjo in psihologinjo.

Ravnatelj in ravnateljica mojega časa na šoli sta ga. Tatjana Bizant in g. Primož Jurman.

V svojih šolskih dnevih sem se najbolj zabaval takrat, ko se je učitelj smešno izrazil in povedal kaj »neumnega«, tudi s sošolci smo počeli neumnosti, ki so nam bile smešne, a o njih raje ne bi govoril.

Nejc Vilar (spredaj, peti z leve) in 1. a razred z razredničarko Zdenko Luštrik in vzgojiteljico Barbaro Vasle v šolskem letu 2004/05 (zasebna zbirka)

ŠOLA DANES IN V PRIHODNJE

OSNOVNA ŠOLA PRESKA DANES

Šola je stavba, v kateri se prepleta znanje več generacij. Če šole ne bi bilo, ne bi imeli znanja, ne bi se naučili pisati in računati.

V šoli se počutim dobro, nekateri predmeti so mi všeč, drugi malo manj, vse pa potrebujem, da bom lahko dosegla želeni poklic.

Dobre strani šole so, da je ogrevana in da se veliko naučimo, slabe pa, da se med poukom ne smemo pogovarjati, moramo sedeti pri miru in imamo včasih za moje pojme predolg pouk.

OŠ Preska se mi zdi ena lepših v Sloveniji. Imamo prijazne učitelje, lepe razrede in prenovljen vezni hodnik ter veliko dejavnosti.

Neža Potočnik, 7. a

* Na šoli so nama najbolj všeč: pitnik, jedilnica, sadna malica, kosilo, proste ure, športni dnevi.

Laura Peternel in Klavdija Vehovec, 9. a

* Zakaj rada hodim v šolo?

Velikokrat je šola edini kraj, kjer se lahko srečamo s svojimi prijatelji. Popoldne namreč nimamo časa ali pa živimo daleč narazen. In tako se lahko v šoli o vsem pogovorimo, se zabavamo in nasmejimo.

Pa tudi tisti dnevi niso slabi, ko učiteljice nič ne sprašujejo ali ne pišemo nobene pisne naloge. Seveda so pa najboljši dnevi tisti, ko imamo razne športne ali kulturne dneve ali pa celodnevne ekskurzije in različne taborne.

Sabina Kokelj, 9. a

* Šola je večkrat samo ustanova, polna znanja. Šola je nekaj, na kar nestrpno čakaš kot otrok in se hočeš vanjo vrniti kot odrasla oseba. Brez šole bi bil svet pomanjkljiv. Otroci bi se manj družili, bolj zapirali vase. Šola torej pomeni tudi neko socializacijo in pripravljanje na življenje.

V šoli se dobro počutim, mislim pa, da je strah vseh osnovnošolcev enak – da bi bili vprašani in bi dobili slabo oceno.

Ima pa šola tudi nekaj slabih lastnosti, na primer zanemarjanje drugačnih. Res je, da se vsi trudijo to težavo razrešiti, in mislim, da jim gre dobro od rok.

OŠ Preska mi pomeni veliko; tam sem spoznal dobre prijateljice in prijatelje ter se prvič zaljubil.

Arne Medvedović, 7. a

* Obletnice nas ponavadi malce podrezajo, da se ustavimo, se poglobimo vase, razmislimo – o sebi, družini, prijateljih ...

80-letnica naše šole pa me napelje k razmisleku o delu, ki sem ga opravila kot učiteljica angleščine in slovenščine. Spomnim se, kako sem z diplomo v žepu in s teorijo v glavi stopila v razred in kmalu ugotovila, da sem praktično na začetku. Če je meni neka struktura jasna, kako razložiti, da bo jasna tudi učencu. Nekateri učenci so že marsikaj znali, torej je bilo potrebno snov nadgrajevati, drugi niso razumeli, torej sem morala skozi snov po korakih in veliko utrjevati. Vprašanje, ki je neprestano sililo v ospredje, je bilo: »Kako motivirati vse?« Sledili so seminarji, delavnice, poletne šole, hospitacije, obisk tujih učiteljev v razredu in še in še.

Bili so dnevi, ko mi je delo teklo gladko in po načrtih, ter dnevi, ko se mi je zatikala še malica.

Učenci so nepredvidljivi, nikoli ne veš prav točno, ali ti bo ura ob še tako dobri pripravi uspela ali pa bodo živci pošteno na preizkušnji. Tudi po številnih letih poučevanja lahko rečem, da dan ni enak dnevu, da se v šoli vsak dan ustvari nova zgodba, polna doživetij in situacij, ki jih je potrebno rešiti takoj, brez odlašanj.

Trdim, da je delo učitelja intenzivno, ustvarjalno in nikoli rutinsko.

Metka Starman, učiteljica angleščine in slovenščine

* Dobre strani šole so prijatelji, ki jih tam srečam, slabe pa prepiri. OŠ Preska se mi zdi najboljša šola.

Selma Čović, 7. a

* Šola mi pomeni vir učenja in druženje s prijatelji. Če ne bi bilo šole, se ne bi toliko učili in družili. V šoli se ne učimo samo matematike, slovenščine in angleščine, pač pa tudi zgodovine, geografije ...

V šoli se počutim odlično, saj dobro razumem snov, imam dobre ocene in dobre prijateljice.

Lucija Šušteršič, 7. a

* Slaba stran šole je zgodnje vstajanje.

Valentina Ferjan, 7. a

* Moje celo življenje je šola. Ljubljena, nujna, zaželena, grozljiva ... Ne toliko prijateljica kot vzornica. Od nekdaj sem vedela, da bom delala v šoli. Edino, kar me je res zanimalo. Pa je življenje napravilo mali ovinek. A šola je bila vedno tu. Po malem prek mojih hčera, po malem z izobraževanji, s predavanji, z različnimi komisijami. Vedno prisotna.

Zadnja leta me je je bilo tudi strah. Bom zmogla? Sploh znam? Mi bo kaj jasno? Kako me bodo sedaj, odraslo, sprejeli učitelji? Vedela sem, da ne bo notranjega miru, dokler globoko ne vdihnem in sprejemem izziv. Se pomirim s šolo.

Sedaj sem tu. Imam se nesramno dobro. Uspe mi celo nemogoče. Se nasmehnuti, ko me kdo ne pozdravi. Za nesramnostjo videti otroški svet. Celu biti jaz, čeprav ne dosežem cilja. V šolo pridem z veliko energije, domov grem z veliko energije. Vidim mnogo reči, ki bi jih spreminjala. Ki po moje nimajo pol toliko smisla, kot jim ga pripisujemo. Recimo domače naloge. Vidim tudi kolege, ki se jim res da – biti z otroki. Ki jim je res mar zanje. Ki so včasih že kar nadležni od skrbi, pa ravno zato tako dragoceni. Ki niso sprejeli, da bi postali uradniki. Saj se vse napiše in zapiše, pa vendar se gleda dlje od papirja. Jasno, da vsak v svojo smer. Vendar dokler gledamo, vidimo, se učimo, je vse, kot mora biti. Saj smo v šoli, kajne?

Darja Barborič Vesel, socialna pedagoginja

* Slaba stran šole je, da včasih po krivici dobiš kazen.

Anja Kajič, 7. a

* Šola mi pomeni vir znanja. Če je ne bi bilo, bi vsi hodili po svetu kot bebci.

Pavel Cizelj, 7. a

* Če šole ne bi bilo, bi bilo bolje, ker bi bil lahko doma.

Tilen Kavčič, 7. a

* Nekaj je, kar je pustilo lepe spomine na osnovnošolska leta.

Nekaj, kar šolo dela domačo.

Nekaj, kar vedno znova privlači.

Nekaj je, da se tu počutim varno.

Nekaj, kar me vedno znova (na)polni.

Nekaj, kar me spravi v dobro voljo.

Nekaj je, da se vračam nazaj.

Mogoče vonj domačnosti?

Spomini na prva prijateljstva? Na prve ljubezni?

Spomini na učitelje in njihove spodbudne besede?

Spomini, vtisnjeni v stene učilnic?

Nekaj pa je gotovo: šola in ljudje v njej imamo ogromno moč. Moč za soustvarjanje najlepših, najtoplejših, najprijetnejših spominov.

Spominov na otroštvo in mladost.

Erika Trampuš, specialna pedagoginja

* Šola mi veliko pomeni, ker se v njej veliko naučim. Če je ne bi bilo, bi bilo zelo slabo za vse nas, ker se ne bi znali sporazumevati.

Če gledamo s pravega zornega kota, so slabe lastnosti šole le malenkosti. Vendar mi vseeno niso všeč testi in spraševanja.

Verjamem pa, da bom, ko bom starejši, zagotovo hvaležen za vse znanje, ki sem ga pridobil.

Nik Lukšič, 7. a

* Šola je kraj, kjer preživiš večino svoje mladosti. Nauči te življenjsko pomembnih stvari, po svetu lahko začneš širiti svoje znanje in pogum. Učitelji v šoli učijo več kakor samo matematike ali slovenščine, naučijo nas živeti.

V šoli pozabiš na svet okrog sebe in si osredotočen na delo in marljivost. Pomembna je tudi zato, ker tam spoznaš dobre in prijazne ljudi, ki jim pravimo prijatelji.

Nika Zadnikar, 7. a

* Šole se veselim zaradi vsakodnevnih prigod, prijateljic in še nekoga. V šoli se velikokrat smejimo, kar je najlepše. Ko pa v šoli sprašujejo, takrat nastopijo resnejši časi. Enako je s testi. Ko bom morala na srednjo šolo, bom zelo pogrešala svoj razred in naše vesele skupne trenutke.

Klavdija Gorjanc, 9. a

* Na OŠ Preska sem preživela že dobrih 20 let, to je četrtno tistih osemdesetih, ki jih letos obhaja stara stavba. Šola mi pomeni skoraj drugi dom, saj več kot polovico časa preživim v njej. Na šoli se dobro počutim, kljub temu da so učenci kar precej drugačni, kot so bili včasih, saj je njihov odnos do dela in spoštovanja drug do drugega, predvsem pa do učitelja, precej padel.

Zelo je napredovala učna tehnologija. Priznati pa moram, da se je precej povečala papirna vojna, s katero imamo vsi veliko opravka, kar pa nam ni preveč všeč. Mogoče pa se bo tudi to spremenilo v naslednjih 80 letih.

Nada Črne, učiteljica angleščine

* Šola mi pomeni veliko, saj se tam naučim veliko novega ali pa samo ponovim pozabljeno. Če šole ne bi bilo, ne bi imel toliko znanja in bi vedel bolj malo.

V šoli se vsak dan počutim drugače. Kadar ni kontrolnih nalog, sem vesel, kadar pa so, sem nervozen.

Slaba stran šole je, da je v njej toliko otrok in včasih nastane zmeda.

Rok Perkovič, 7. a

* Če šole ne bi bilo, se ne bi učil, imel bi več časa zase in za vrstnike.

V šoli je zanimivo med odmori, med poukom pa dolgočasno.

Res je, da je stavba stara, a sem premlad, da bi jo cenil.

Vid Babič, 7. a

* Šola mi pomeni veliko. Družim se s prijatelji, nekaj pa se tudi naučim. Včasih pa se tudi samo šalimo z učitelji.

OŠ Preska je kot moj drugi dom. Je zelo domača, sproščena in zabavna. Pouk je zabaven, tudi učenci dobro delamo in poslušamo.

Danijela Masnec, 8. b

* Moji spomini na OŠ Preska segajo v leto 1968, na mojo prvo učiteljico go. Terezijo Kocjančič, na našo malo učilnico prvega razreda v starem delu šole poleg kuhinje, na prijazno kuharico Kati, na strogega hišnika g. Filipiča, na sošolce in sošolke ...

Kasneje me je pot zopet pripeljala na to šolo, kjer sem sedaj že tri desetletja zaposlena kot učiteljica. Ostaja mi mnogo lepih spominov na čudovite trenutke ob delu s številnimi generacijami učencev ter na prijetna druženja s starši in sodelavci.

Želim, da šola Preska ostaja ustanova, v kateri se bodo še mnogo mnogo let dobro počutili tako učenci kot tudi starši, učitelji in ostali delavci in obiskovalci.

Zdenka Luštrik, učiteljica 2. razreda na POŠ Sora

* Šola je prostor, v katerem se petkrat na teden srečam s prijatelji, kjer se naučim veliko pomembnega, v času spraševanja pa nekaj tečnega.

Silva Pustovrh, 8. a

* Ob besedi šola se spomnim na učenje, kar ni dobro, na zabavo med odmori in na ocene. Na OŠ Preska je super to, da imamo veliko telovadnico, slabo pa to, da je vse preveč strogo.

Žan Magušar, 7. b

* Na OŠ Preska so mi vseč velike učilnice, druženje v avli šole in jedilnici. Ob odhodu s šole bom pogrešala dežurstva.

Alja Lavtar, 9. b

* Razlike med šolo nekoč in danes?

Včasih dva ali trije učenci niso imeli domače naloge. Danes? Dva ali trije jo imajo.

Včasih so po urah dodatnega pouka učenci tekali za menoj in prosili dodatnih vaj. Danes? Na ure nihče ne pride, nerešene liste pa najdem v kakšnem košu za odpadke.

Nataša Razpet, učiteljica slovenščine

* V šoli so mi najbolj všeč dobra telovadba, športni dnevi, dobra malica in kosilo.

Žiga Škof, 6. a

* Šola mi pomeni vir znanja, ustanovo, v kateri se družimo s prijatelji, breme.

OŠ Preska je stavba, kje mi je toplo in dobim jesti.

Nejc Kotnik, 7. a, Miha Ivanič, 7. b

* Šola je tudi breme, ker mi vzame približno tretjino dneva.

Tina Bečan, 8. b

* OŠ Preska zgleda zelo prijetno. Še bolj prijetno je vzdušje v njej. Čeprav niso vsi učitelji popolni, dosega večina učencev zelo dober uspeh. Jaz vsekakor ne spadam mednje. Zato mi šola bolj pomeni priložnost za druženje kot pa kaj drugega.

Ingrid Pokorn, 8. b

* Moj položaj na OŠ Preska je bil v času, ko sem bila še osnovnošolka, precej zapleten – ena od učiteljic na šoli je bila namreč tudi moja mama. Če sem dobila slabo oceno, sem se na vse pretege skrivala pred njo, da mi ni že v šoli žugala: »Se bomo že doma zmenili!« V zagati sem bila tudi pred sošolci, saj so vedno sklepali, da dobim vse kontrolne naloge na vpogled, še preden pišemo test, saj je moja mati venčdar učiteljica. Prav zato si nikoli nisem mislila, da bom tudi sama kdaj zaposlena v šoli. Pa se je zgodilo ravno to, povrh vsega sem pristala celo na isti šoli, ki sem jo obiskovala tudi sama.

Tako sem postala sodelavka lastne matere. Zanimiva je bila izkušnja, ko sva se prvič srečali v zbornici, in potem zagata – jo klicati 'mami' ali 'Blanka'? Moram priznati, da je bila situacija naravnost smešna.

Nikoli pa ne bom pozabila dneva, ko sem kot sveže zaposlena učiteljica vstopila v zbornico. Ena izmed prisotnih učiteljic me je nagnala ven, češ, kaj vendar delam v zbornici, saj ne sodim tja! Bila sem že tako ali tako polna strahu, saj me je čakala odgovorna vloga, in potem še to! Ko me je učiteljica prepoznala, se je samo nasmehnila in se mi opravičila: »Aja, saj to si vendar ti!« Kasneje sem uspela odložiti breme prestrašene osnovnošolke in postati enakopravna kolegica svojim bivšim učiteljem. Ponižno vikanje se je tako umaknilo spoštljivemu tikanju.

Suzana Rožanc, druga učiteljica v 1. razredu

* V šolo ne hodim zelo rada, a vem, da je naša šola bolj prijazna in ne tako zamorjena kot nekatere druge. Ko kdo omeni šolo, se spomnim na druženje s prijatelji (sošolci), na nekatere prijazne in včasih zatežene učitelje. Če ne bi bilo šole, potem po vsej verjetnosti ne bi poznala svojih prijateljev.

Lučka Lucija Marn, 8. a

* OŠ Preska mi pomeni našo domačo šolo, v katero hodim. Je učencem prijazna in malo težja, a se tudi nekateri zelo veliko naučijo.

Petra Starman, 8. a

Ni še dolgo tega, ko sem sama gulila klopi OŠ Preska. Lepi spomini! Toplina! Prijateljstva! Prva ljubezen! Grenkobe in strahovi so šli v pozabo. Ko sem jo zapuščala, sem sklenila, da se zagotovo še vrnem.

Pa sem tu!

Vsak dan se sprehajam po istem hodniku; sedaj v povsem drugačnem času. Poslušam o prvih ljubezenskih zgodbah. O zapletih in razočaranjih med prijatelji. O strahu in razočaranju. Upih. O razmišljanjih, kako se vrti ta svet. Polno topline v otroških srcih. Upam, da bodo ponesli to s seboj – prav tako kot deklica izpred dveh desetletij.

Ksenja Kos, univ. dipl. ped. in prof. soc.

* Ko pomislim na besedo šola, najprej pomislim na sošolke, sošolce in učitelje. Šola ti lahko nudi zelo veliko, če vestno opravljaš svoje delo. Včasih se je zoprno učiti predmete, ki ti niso pisani na kožo, in med učenjem pogleduješ skozi okno. Ampak obstajajo tudi stvari, pri katerih sodeluješ s polno energijo in z največjim veseljem. Tam dobiš neko osnovno znanje in ugotoviš, kaj želiš početi vse življenje. Včasih se sploh ne zavedam, kako bi bilo, če šole ne bi bilo. Šola mi ogromno pomeni.

Emma Ločniškar, 8. a

* Po končanem študiju se je začel moj lov za službo. Moja kariera se je začela na OŠ Kolezija, OŠ Trnovo in nekaj let na OŠ Livada. Nato me je tik pred 1. septembrom presenetil klic iz OŠ Preska – vabilo na prosto delovno mesto. Oklevala sem, ker me je skrbelo, v kakšen kolektiv bom prišla. Če bi se zgodovina ponavljala, bi brez oklevanja ponovno sprejela službo na OŠ Preska. Naša šola je SUPER!

Hermina Knific, učiteljica 4. a razreda

* Na OŠ Preska so mi najbolj všeč športna vzgoja, športni dnevi in to, da pri nekaterih predmetih ne pišemo ves čas, pač pa pouk poteka tudi skozi igro.

Včasih se šole veselim že zjutraj, ko vstanem, ker vem, da bom v šoli srečal prijatelje, če vem, da bomo v šoli kaj dobrega počeli, in vedno se veselim telovadbe.

David Jezeršek, 6. a

* OŠ Preska se mi zdi lepa, ker je prenovljena, všeč mi je, da stoji blizu mojega doma.

V šolo rada hodim, ker tam vidim svoje prijatelje, ker imam dobre učitelje. Všeč mi je, da učenci hitro razrešimo medsebojne spore; prej sovražniki smo tako hitro spet prijatelji. Najlepše pa je takrat, ko dobim dobro oceno ali praznujem rojstni dan, ker je vse bolj veselo.

Posebni dnevi na OŠ Preska so dnevi ob pouku, ko obiščemo muzej, galerijo, gledališče ... Še posebej poseben pa je zadnji šolski dan, ker z njim zaključimo dolgo šolsko leto, takrat tudi ni domače naloge, vse je bolj razigrano in ne preveč resno.

Najlepši dan na OŠ Preska je bil prvi šolski dan. Bila sem zelo vesela, počutila sem se odraslo, pričakovala sem veliko zabave in jo tudi dobila – obiskala nas je namreč Pika Nogavička.

Remajla Abazović, 7. a

* V Presko sem prišla pred dobrimi petimi leti z namenom, da pomagam pri ustanovitvi župnijskega vrtca, ki dela po metodi montessori. Ko sem se prvič pripeljala v Presko, mi je bilo zelo prijetno, ko sem ugotovila, da stoji župnišče poleg osnovne šole, da bo naš vrtec njen najbližji sosed. To dejstvo je v meni spodbudilo občutke gotovosti, varnosti, odprtosti, ustvarjalnosti ..., saj smo si ustanove z enakim, zelo plemenitim poslanstvom, ki je izgradnja človeka, tako blizu.

Že od začetka sem čutila pripadnost in željo po sodelovanju na tej skupni poti. V glavi so se mi začele porajati različne ideje, večinoma dolgoročnega značaja. Konkretno sodelovanje z Osnovno šolo Preska pa se je začelo že na našem samem začetku, ko ste nam posodili dvorano, kjer smo lahko staršem naših otrok predstavili svojo vizijo in poslanstvo. Od takrat smo povezani, kljub temu da je bilo konkretnega sodelovanja manj, kot smo si v začetku želeli. Vzroki so bolj na naši strani, saj smo bili polno zasedeni z vzpostavljanjem vrtca.

Kljub temu pa je naša povezanost nenehna, predvsem na področju montessori pedagogike in njenega pristopa. Veseli smo, da ste odprti za tovrstno pedagogiko in jo, predvsem v podaljšanem bivanju, delno omogočate tudi svojim šolarjem. Mi pa si zelo radi občasno sposodimo igrišče za šolo. Veseli smo bili vašega glasbeno-dramskega nastopa vaših učencev pri nas in si obetamo še kakšnega v bližnji prihodnosti.

Naše začetne želje glede sodelovanja bodo zagotovo vedno bolj uresničene in tega se zelo veselimo. Na tem področju obstaja še veliko neizkoriščenih možnosti za sodelovanje. Naša ustanova pripravlja osnovno šolo montessori. Z Osnovno šolo Preska si obetamo dolgoročno in plodno sodelovanje na področju vzgoje in izobraževanja. Lahko bi skupaj organizirali kulturne, športne ali dobrodelne prireditve. Prav tako bi lahko združili moči pri sodelovanju v različnih projektih, npr. okoljska vzgoja in trajnostni razvoj. Lahko bi ponudili kvalitetne seminarje za zaposlene.

Sicer pa je vaša šola skozi naše oči ustvarjalna, odprta za nove izzive in široko vpeta v lokalno skupnost.

Ob vaši dolgoletni tradiciji v tem kraju vam iz srca čestitamo in vas na vaši poti spodbujamo.

Edvarda Šteblaj,
ravnateljica Rahelinega vrtca – hiše otrok montessori

* Šola mi je všeč :

- ker se igramo (Sara, 4. b),
- ker je dobra malica (Gaja, 4. b),
- ker igramo nogomet (Mihail, 4. b),
- ker imamo veliko prijateljev (Tinkara Ž., 4. b),
- ker se veliko učimo in veliko znamo (Tinkara D., 4. b),
- zaradi likovne vzgoje in prijateljev (4. b),
- ker čas hitreje mine in dobim nove prijatelje (Jan, 4. b),
- ker mi je drugače dolgčas (Grega, 4. b),
- ker imamo dve telovadnici (Žiga, 4. b),
- ker so učiteljice za hec (Aljaž, 4. b),
- ker imamo prijazno učiteljico (Tinkara Ž., 4. b).
- ker je dobra hrana (Laura, 4. b).

V šoli mi ni všeč :

- ko mi nagajajo (Marjeta, 4. b),
- ko nimamo domače naloge (Laura, 4. b),
- ko imamo preveč domače naloge (Aljaž, 4. b),
- ko izgubimo med dvema ognjema (Žiga, 4. b),
- ko ničesar ne vem (Jaka Strmšek, 4. b),
- ko pišemo teste (Tinkara Ž., 4. b),
- punce, ko so tečne (Mihail, 4. b),
- matematika (Gaja, 4. b),
- ko se tepejo (Sara, 4. b).

* Na OŠ Preska se dobro počutim, ker je šola lepa. Pridi k nam!

Sara, 4. b

* Zdi se mi, da se mi je poklic učiteljice moral zgoditi. Spominjam se, da sem o njem sanjala že kot majhna deklica, da so se igre v otroštvu pletle okrog namišljenega razreda z učenci in redovalnico v rokah.

In moja želja se je uresničila. Nikoli ne bom pozabila svoje prve prave ure pouka v razredu. Pred menoj je sedelo 31 učencev osmega razreda, mnogo večjih in močnejših od mene. Vse oči so bile v pričakovanju uprte vame, v razredu je bila smrtna tišina. V meni pa trema, negotovost, manjša samozavest. A sem zdržala, premagala strah in začela opravljati svoj poklic z veseljem, s srčnostjo in strokovnostjo. Predana sem svojemu poklicu, in če bi imela možnost ponovne izbire, bi izbrala enako.

Veliko stvari se je v šolstvu od mojih začetkov do danes spremenilo. Poučevati sem začela v celodnevni šoli, nadaljevala v osemletni osnovni šoli, danes pa imamo devetletko s številnimi izbirnimi predmeti in številčnim ocenjevanjem vseh predmetov. Tehnologije skoraj ni bilo. Učilnice so bile brez računalnikov, zbornica brez fotokopirnega stroja in tiskalnika. Učne liste in kontrolne naloge smo razmnoževali na ciklostil – razmnoževalni stroj, na katerega si zelo čitljivo in z lepo pisavo napisal matrico in nato naredil kopije. Zelo si moral paziti, da se barva ni razlila.

Spremenili pa so se tudi učenci. Na začetku so bili izredno tihi, vedoželjni, radi so prebirali knjige. Danes pogrešam njihovo srčnost, toplino, medsebojno toleranco, strpnost v odnosih, motivacijo za delo pri pouku, večjo željo po sprejemanju novega znanja, novih informacij. V razredu je vse večji nemir, pogosto nespoštljiv odnos do odraslih oseb. Učenci rečejo vse, kar jim trenutno pride na misel. Brez cenzure.

Po drugi strani pa so bolj razgledani, imajo več predznanja, so bolj samozavestni, lažje in hitreje se vključujejo v družbo, obvladajo sodobno tehnologijo.

Morda pa je prišel čas, ko bomo morali vse bolj razmišljati, kako okrepiti življenje v družini in poiskati čas za pogovor, da si bomo povedali kaj lepega ter znali poiskati čas drug za drugega – na izletu, pri igri – brez telefonov in računalnikov, ki prepogosto nadomeščajo osebne stike in tople medsebojne odnose.

Veronika Bečan, učiteljica biologije in naravoslovja

* Ponedeljek, 27. februar 2012

Nadležen rezek zvok budilke me iztrga lepim sanjam. Ob pogledu na uro ugotovim, da je šest zjutraj. Kruta realnost – ponedeljek je in za povrh še konec počitnic. Ob hitrem preletu dneva, ki je pred mano, mi postane slabo; pišemo test iz matematike, pri angleščini imam govorni nastop, sprašuje naravoslovje, geografijo in zgodovino, skratka, katastrofa! Če bom preživela ta dan, bom srečno živela še najmanj osemdeset let.

Zajtrk preskočim, ker mi je preveč slabo. Odpravim se na avtobusno postajo in v šolo. Vožnja mine hitro, v miru in tišini, saj se zaradi zgodnje ure še pogovarjamo ne. V avli šole je nepopisna gneča, le stežka najdem prazen kot, kjer počakam na odpiranje vrat.

Zvonec naznani začetek prve ure in z njim pisanje testa. Najprej preletim vse naloge, se podpišem in začnem z reševanjem. Kot običajno mi gre dobro, rešim vse, dovolj časa imam še za pregled rešitev. Oddam test, kar je, je. Upam le, da bo tudi ocena podobna občutku.

Zvonec in prvo breme je mimo. Na voljo imam pet minut odmora, da obudim spomin na snov iz naravoslovja, iz katerega lahko kaj kmalu pridobim ustno oceno. Le s težavo preženem iz glave matematične račune, oklepaje in zaklepaje ter naredim prostor sestavi prsti in kamnin.

Po hodniku prikoraka učiteljica, trudim se ji z obraza razbrati razpoloženje, a ne gre. Ob obračanju strani v redovalnici in iskanju žrtve se mi v želodcu nabira kepa strahu. Na srečo se dvigneta dve roki in sošolki naznanita, da se želita javiti. Odleže mi, ker vem, da danes ne bom na vrsti. Lažje spremljam odgovore sošolk, ker me ni več strah. Kruljenje v želodcu me opomni, da danes nisem še nič jedla. Na srečo je čas za malico. Čokoladni žepki in sok – moja najljubša malica! Podprta in z več energije preživim še dve uri pouka, ki mineta brez pretresov. Spraševanju sem se izognila, tudi snovi sem lahko sledila, ker danes na srečo ni bila pretežka in predolgočasna.

Še zadnja obveznost danes – govorni nastop. Že čutim tresenje svojih rok, želodec v

mojem trebuhu dela prevale, strah me je!!! Upam, da mi ne zmrznejo možgani, ne sedaj, ko jih najbolj potrebujem. Prosim jih, naj sodelujejo z mano, in se odpravim proti tabli. Ko dobim besedo, začnem hitro opisovati svojo družino. Prehitro za moj okus, a želim si, da bi bilo vse čim prej za menoj. Po par vdihih in izdihih se umirim in izpeljem prav vzorno.

Dan se je zame praktično končal, pa še domače naloge nimam. Sledi prosti čas in druženje. Veliko druženja. Na hitro utišam tihi glas v svoji glavi, ki opozarja na številne obveznosti, na dejstvo, da je naslednjič pri naravoslovju, zgodovini in geografiji ne bom tako zlahka odnesla, da je tu še nekaj predmetov, pri katerih je prav tako treba pridobiti oceno ..., in se prepustim svobodi. Saj bo vse v redu, bom že kako!

Iz dnevnika neke učenke izbrali in uredili Teja Kozjek in Monika Malovrh, 6. a

ŠOLA V PRIHODNJE

ČEZ 80 LET

Težko je točno povedati, kakšna bo šola čez 80 let, ker nisem jasnovidna. Mislim pa, da se bo zagotovo spremenila. Če ne kot šola, se bo spremenil način poučevanja, učenci in učitelji. Seveda ne pričakujem, da bo šlo vse na bolje, kajti tudi če se še tako trudimo, se nekje pojavijo napake. Vendar se na napakah učimo. Dandanes se učenci z marsičim ne strinjamo, učitelji prav tako niso z vsem zadovoljni, ampak če svoje nezadovoljstvo pokažemo na primeren način in predlagamo rešitve, se v teh 80 letih ta nezadovoljstva lahko odpravijo.

In če se spustim bolj v podrobnosti, kaj vse bi se še lahko spremenilo, bi najprej izpostavila videz šole. Možno je, da jo bodo prenovili, prebarvali, zamenjali omarice, prenovili učilnice (s tem mislim boljšo opremo, mize, stole, table ...), uredili okolico šole, npr. igrišče. Tudi način učenja bi se lahko spremenil. Ker tehnologija postaja vedno bolj napredna, bi lahko učenci namesto zvezkov imeli prenosne računalnike. Ne glede na to, kako drugačna bi bila šola, bi njeno bistvo vseeno ostalo izobraževati mladostnike in jih pripraviti na samostojno in odgovornejše življenje.

Lucija Bučar, 8. b

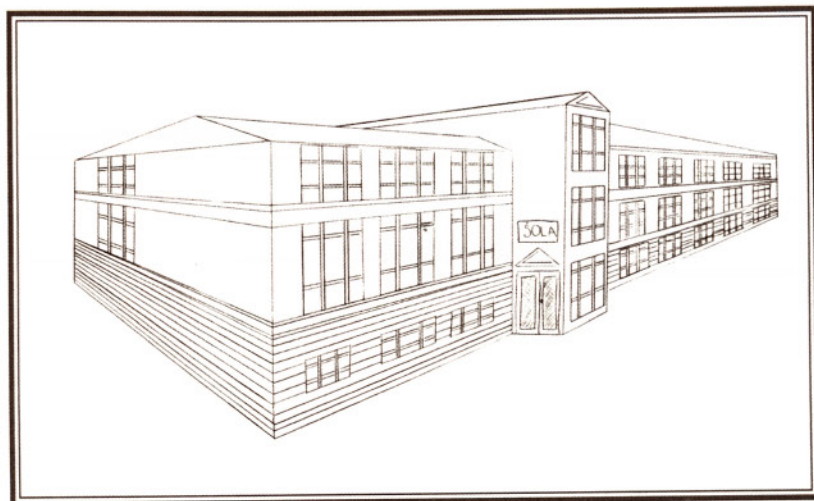
PISALO SE JE ŠOLSKO LETO 2091/92

Včeraj sva bila Nik in Arne na Valentinovem plesu. Bilo je izjemno zabavno. Precej utrujena od plesa sva se ob deveti uri napotila proti domu ter trdno zaspala.

Zjutraj sva se zbudila v nov dan in kot običajno odšla v šolo. Že ob vstopu na šolsko dvorišče naju je prevzel nek čuden občutek, kot da nekaj ni tako, kot bi moralo biti. Šola je bila čudno drugačna, vendar je bilo vse ostalo okrog nje kot ponavadi. Vstopila sva in videla, da najinih sošolk in sošolcev ni na običajnih mestih. Videla sva, da vsi učenci uporabljajo mobilne telefone, kar je bilo sila čudno, saj je bilo to v šoli vendar prepovedano. A na čudo vseh čudes sva naletela, ko sva na hodniku srečala učiteljico. Robota! Nisva mogla verjeti svojim očem! A po pogovoru z učenci sva ugotovila, da to niti ni tako slabo, saj so roboti nepristranski do učencev in ti so imeli zato prav take ocene, kot so si jih zaslužili, ne boljših, ne slabših.

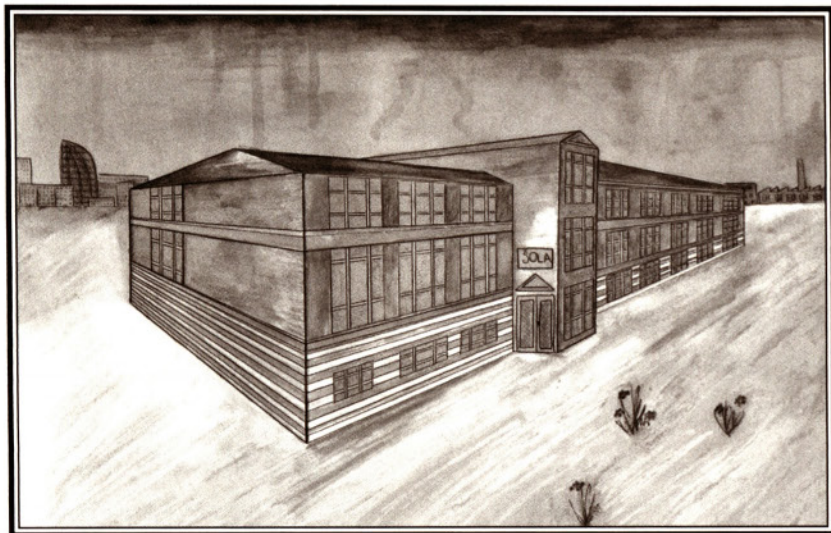
Ker nisva poznala najinega urnika, sva stopila do prvega robota. Ime mu je bilo Fazli, bil je dežuren za vse. Iz glave je natisnil najin urnik. Šla sva k pouku in poučevanje je izgledalo povsem drugače, kot sva ga bila vajena. V nobeni učilnici tudi ni bilo rož.

Ko sva si šolo natančneje ogledala, sva ugotovila, da se je povsem spremenila tudi njena notranjost. Bila je modernejša in večja. Na hodnikih je bilo namesto plakatov moč videt holograme, telovadnica je bila ogromna, v njej je lahko naenkrat potekalo kar pet vrst športov. Zunanje igrišče za nogomet je imelo ogrevano zelenico ter dovršene gole. V bližini so bila tudi igrišča za košarko, odbojko na mivki, golf, vaterpolo, tenis, ragbi in še mnogo več. Nik pa je naletel na resno težavo, ko je iskal stranišče. Prva ovira je bila premagana, ko je naletel na Fazlija, ki mu je pokazal pot, a kaj ko ga potem ni znal uporabljati! Na srečo Fazli ni bil daleč.

Naenkrat se je okrog naju pojavila svetloba. Bilo je je vedno več in prisilila naju je, da sva zaprla oči. Ko sva jih spet odprla, sva ugotovila, da sva se zbudila, da so bile vse skupaj le sanje. Po svoje nama je bilo tako celo všeč – vedela sva, da bova spet srečala svoje sošolke in sošolce, šola iz sanj pa je bila tudi grša in strožja.

Arne Mededović in Nik Lukšič, 7. a

OŠ PRESKA ČEZ 80 LET

Čez 80 let bo OŠ Preska še starejša, kot je sedaj. Če jih v tem trenutku šteje 80, jih bo čez 80 let štela še enkrat toliko. Če bo sploh še stala.

Seveda bo. Čez 80 let bo sveže prenovljena, ker bodo njena leta to že davno zahtevala. Tudi prebarvali jo bodo. Ne bo več rumena in bela, ampak samo rumena. Sončno rumena. Tako rumena bo, da te bodo, če jo boš gledal 5 minut, pekle oči. Ponoči se bo svetil tudi rumeni neonski napis, ki bo mežikal in svetil: OŠ PRESKA. Čeprav nihče ne bo vedel zakaj. Verjetno samo za okras. Kdo bo pa šel v šolo ponoči?

Tehnologija se bo že tako razvila, da bodo v klopeh vgrajeni računalniki. Še vedno bodo imeli navadne zvezke za zapiske, učbeniki in naloge, ki jih imamo danes v delovnih zvezkih, pa bodo računalnikih, ki pa bodo imeli dve slabosti: v njih ne bodo samo šolske stvari in učitelji jih ne bodo mogli nadzorovati, tako da bodo učenci med poukom glasbe lahko poslušali YouTube, med zgodovino bodo brskali po Facebooku. Ti računalniki ne bodo

imeli tipkovnic, ampak bodo na dotik. Za pisanje bodo učenci uporabljali posebna pisala, ki bodo izgledala tako, kot bo posameznik hotel. Tudi prepovedi o prisotnosti domačih ljubljencev v šoli ne bo več. Vsak bo lahko imel svojega malega ali velikega prijatelja ob sebi ves dan. Čeprav učitelji ne bodo preveč navdušeni nad tem, ker bo vse smrdelo.

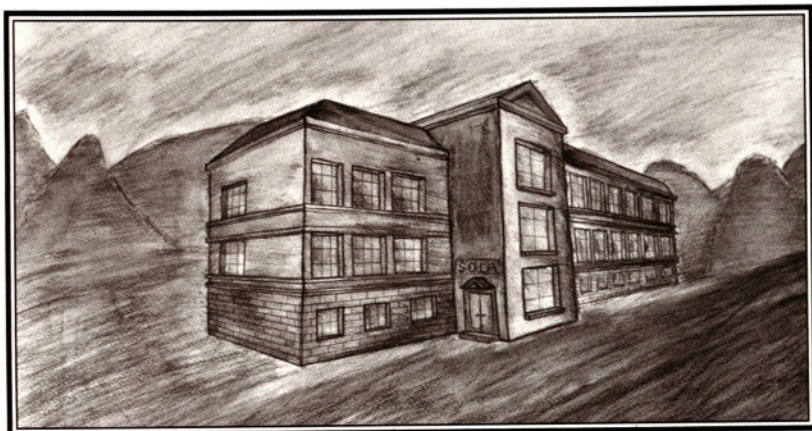
Nihče ne bo več zmrzoval. Klopi in stoli bodo imeli ob strani gumb za ogrevanje. Če si boš hotel podkuriti pod zadnjo platjo, boš samo pritisnil na gumb in čez eno minuto bo stol prijetno topel. Za premikanje iz prvega v drugo nadstropje ne bodo več uporabljali stopnic, ampak dvigala, saj bo več učilnic, ki jih bodo nagrmadili v štiri nadstropja in se nikomur (niti učiteljem) ne bo dalo hoditi iz drugega v četrto nadstropje. Zato bo ravnatelj "prisiljen" vgraditi dvigala.

Malica bo vedno okusna – vsak bo dobil kocko z listom. Ob potegu lista se bo kocka spremenila v tisto, kar bo posamezni učenec tisti dan želel jesti za malico. Ampak čipsa, smokijev in podobnih stvari pa ne bodo dobili s temi kockami, ker bodo kocke zasnovane tako, da se spremenijo le v hrano, ki je zdrava in organizmu koristna.

Ure v šoli bodo digitalne in bodo vedno delovale – nikoli ne bodo zaostajale in same bodo spremenile poletni čas v zimskega in obratno. Klopi bodo še vedno lesene, ampak se risanje ali pisanje po njih ne bo poznalo, tudi vrezovati se ne bo dalo, ker bodo premazane z lakom za trdnost, ki bo zelo gladek. Koši za smeti bodo prikovani na tla, da jih učenci ne bodo metali po tleh, imeli bodo pokrove, na katerih bodo senzorji, ki se jih ne bo dalo odstraniti, prekriti s kakršno koli tekočino ali kakor koli poškodovati. Senzorji bodo zaznali, če je učenec vrgel npr. papir v koš za papir. Če ga ne bo vrgel v pravi koš, se bo aktivirala mehanska roka, ki bo segla v koš in prestavila smet v pravi koš.

To je moja predstava o OŠ Preski čez 80 let, čeprav se niti polovica tega (verjetno) ne bo uresničila.

Jasmina Kokalj, 8. a

Vodje preške šole

od otvoritve pa vse do danes

1. Alojz Kržišnik 1931–1941
2. Arnold Schwartz 1941–1943
3. France Marolt 1945–1947
4. Jožica Likozar 1947–1950
5. Drago Fakin 1950–1952
6. Jakob Žagar 1952–1968
7. Anton Avsec 1968–1973
8. Franc Pokorn 1973–1979
9. Božidar Orešnik 1979–1992
10. Nika Berčič Terčon ... 1992–1996
11. Primož Jurman 1996–2006
12. Tatjana Bizant 2006–2011
13. Primož Jurman 2011–

Zahvala

**Ob izidu zbornika iskrena HVALA vsem,
ki ste sodelovali pri njegovem nastajanju:**

hvala tistim, ki ste prispevali pisano besedo,
hvala vsem, ki ste prispevali fotografije,
hvala vsem tistim, ki ste z nami delili zamisli,
hvala vsem, ki ste nam pomagali razreševati nejasnosti,
hvala za strokovne nasvete in pomoč,
hvala tudi podjetju Europapier Slovenije d.o.o. za
podarjen papir,
hvala Občini Medvode.

2
adbov. Zgradba nove šole na Laborn
je bila toraj završena septembra 14,
v južnem stavu končana in pod stre
Zgradbeni odbor je na predlog šol. up
skleml, naj se še to leto, da zime, dov
vertikalna izolacija, da se prostor s
šole porini lahko planira. Napra
naj se tudi škarna (opornica) na
severovzhodni strani in po možnosti
tudi ograja okrog šol. vsta. Sta
nik pa je imel nujno še neko stvar
za dovršiti in je postal svoje delavce
na ponovno drevanje šolskega up
vitezja šele 18. nov. 30. K sreči je bi
lepo vreme - po dolgi deževni dobi
pa so pričeli z izolacijo in kopanje
temelja za škarno. In zopet mi ime
staršem vodja pravočasno dovršene
skice za ograjo. Treba je bilo tudi tu
drevati, da je prišla stvar v tek
Kredili so nato omejen škarno in
temelje za ograjo na jugovzhodni strani